

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

OBCE KAMENNÁ PORUBA

NA ROKY 2015 - 2022

august 2015

INFORMÁCIE O SPRACOVANÍ

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba na obdobie 2015 – 2022 spolupracovali:

Občania obce, predstavitelia podnikateľských a verejno-prospešných organizácií, škôl a neziskových organizácií pôsobiacich v obci.

Obecné zastupiteľstvo obce Kamenná Poruba: Mgr. Mária Frolová
Mgr. Júlia Kavecká
Martin Kavecký
Miroslav Jánošík
Ing. Peter Kavecký
Ing. Martin Sandanus
Ing. Peter Sandanus
Ing. Ľubomír Skotnický
Juraj Pekný

Starosta obce Kamenná Poruba: Ing. Štefan Kasman

Spracovateľ:

Ing. Zuzana Žideková, Partizánska 984/56, 015 01 Rajec
e-mail: zuzana.zidekova@mail.t-com.sk, tel.: 0903 513 806

OBSAH

Úvod	4
1. <u>ANALYTICKÁ ČASŤ</u>	7
1.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	7
1.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	10
1.3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	14
1.4 HOSPODÁRSTVO	22
1.5 MAJETOK A HOSPODÁRENIE OBCE	26
1.6 ANALÝZA REALIZOVANÝCH OPATRENÍ	28
1.7 HLAVNÉ VONKAJŠIE FAKTORY ROZVOJA ÚZEMIA	31
1.8 SWOT ANALÝZA	33
2. <u>STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ</u>	36
2.1 VÍZIA ÚZEMIA	35
2.2 STRATEGICKÝ CIEĽ	35
2.3 PRIORITY POTREBNÉ NA DOSIAHNUTIE STRATEGICKÉHO CIEĽA	36
2.4 OPATRENIA A AKTIVITY NA DOSIAHNUTIE PRIORÍT	36
3 <u>REALIZAČNÁ ČASŤ</u>	44
3.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR	44
3.2 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PHSR	45
3.3 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	47
3.4 AKČNÝ PLÁN	49
4. <u>FINANČNÁ ČASŤ</u>	58
4.1 FINANČNÝ PLÁN	59
4.2 PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020	67
4.3 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE KAMENNÁ PORUBA	70
5. <u>ZÁVER</u>	71
Prílohy	72

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba (ďalej len PHSR) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi, v zmysle platnej legislatívy - zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa Metodiky na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0). Metodika bola vytvorená pracovnou skupinou zriadenou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania PHSR a jeho obsah, v súlade s legislatívou SR. Vypracovaním PHSR obce Kamenná Poruba na roky 2015 – 2022 sa bude pokračovať v už zavedenom procese strategického plánovania a zlepšovania zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa konkurencieschopnosť obce pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

PHSR je strednodobý rozvojový dokument, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňujúci ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, na území ktorého sa obec nachádza. Je vypracovaný aj v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce a pri uplatňovaní partnerstva. PHSR pozostáva z analytickej, strategickej a programovej časti. Jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Schválenie PHSR je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2, zákona 539/2008 Z.z.

Formulár 1: Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba na roky 2015 - 2022
Forma spracovania	Pracovníci samosprávy, s pomocou externých odborníkov (spolupráca)
Riadenie procesu spracovania	✓ pracovná skupina bola zložená z vedenia obce, zamestnancov obecného úradu, poslancov obecného zastupiteľstva a komisií, ✓ spracovania PHSR sa zúčastnili občianske a záujmové združenia a podnikateľské subjekty v obci, ✓ verejnosť bola zapojená prostredníctvom dotazníkového prieskumu a informovanie verejnosti prebiehalo prostredníctvom zasadnutí obecného zastupiteľstva.
Obdobie spracovania	PHSR bol spracovaný v priebehu roka 2015, harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie PHSR boli financované z rozpočtu obce.

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

PHSR v rozhodujúcej miere vyjadruje záujmy občanov zapojených do programovacieho procesu formou dotazníkového prieskumu, v ktorom definovali problémy a predpoklady rozvoja obce. Výsledkom spoločných stretnutí a pravidelnej komunikácie je kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie PHSR.

V rámci samotnej prípravy PHSR prebiehala aktualizácia a vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR, zhromažďovanie aktuálnych informácií a dokumentov, spracovanie, porovnávanie a hodnotenie informácií, organizačné zabezpečenie pracovných stretnutí a spracovanie získaných informácií.

Formulár 2: Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
<i>Informačné formuláre, tabuľky údajov</i>	áno		
Využitie existujúcich médií			
<i>Informovanie v obecnom rozhlase</i>	áno		
<i>Informovanie v miestnej TV</i>	áno		
Stretnutia			
<i>Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami</i>	áno	áno	áno
<i>Využitie obyvateľov na získavanie názorov</i>	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
<i>Dotazník pre širokú verejnosť</i>	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
<i>Miestne poradné skupiny</i>	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
<i>Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora</i>	áno	áno	áno

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

PHSR umožňuje obci koncepčné a plánovité riadenie, spolufinancovanie rozvojových projektov i vlastných investičných a neinvestičných aktivít, prípadne aktivít, ktoré sú financované zo zdrojov súkromných investorov. Je to živý dokument reagujúci na potrebné zmeny, zapríčinené vnútornými alebo vonkajšími faktormi, a preto sa predpokladajú aj jeho tvorivé dodatky, inovácie a aktualizácie. Na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

PHSR tvorí tiež základ pre plánovanie dlhodobého trvalo udržateľného rozvoja obce. Zároveň je však potrebné, aby obec účelovo nezlavovala z rozvojových princípov a hodnôt a udržala si napĺňanie svojej vízie a stanovených strategických cieľov v čo najširšom meradle.

Formulár 3: Harmonogram spracovania PHSR

Rok 2015	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Prípravná časť							
Analytická časť							
Strategická a programová časť							
Realizačná časť							
Finančná časť							
Záver							
Schválenie							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Kamenná Poruba na roky 2015 - 2022 je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov). Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na miestnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Charakteristika obce

Orgány obce

Základnými orgánmi obce Kamenná Poruba sú **obecné zastupiteľstvo a starosta obce**. Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce Kamenná Poruba, zložený z 9 poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Funkčné obdobie poslancov končí zložením sľubu poslancov novozvoleného obecného zastupiteľstva. Starosta je predstaveným obce a jej najvyšším výkonným orgánom. Starostu volia obyvatelia obce v priamych voľbách. Je štatutárnym orgánom obce v majetkovoprávných vzťahoch obce a pracovnoprávných vzťahoch pracovníkov obce. V administratívnych vzťahoch je správnym orgánom (§ 13 ods.3 zák.). Obecné zastupiteľstvo zriaďuje tieto stále komisie:

- komisia kultúrna a športová, 5 členov
- komisia stavebná a priestupková, 5 členov

Obecné zastupiteľstvo môže podľa potreby zriaďiť ďalšie stále alebo poradné komisie. Činnosť a pôsobnosť komisií upravuje Štatút obce.

Symbolmi obce Kamenná Poruba sú **znak, zástava a pečať**. Obec používa uvedené symboly pri výkone svojich samosprávnych funkcií.

Z hľadiska verejnej správy je obec súčasťou vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja. Patrí do okresu Žilina. Tvorí spoločne celok NUTS I – Slovenská republika, v rámci územných jednotiek NUTS II – Stredné Slovensko – Žilinský kraj, NUTS III – VÚC Žilina, NUTS IV – okres Žilina a NUTS V – obec Kamenná Poruba. Ide o klasifikáciu, ktorá je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat), v spolupráci s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade Slovenska Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

Obec je členom nasledovných organizácií:

- **Združenie Rajecká dolina**, v ktorom sú združené dve mestá - Rajec a Rajecké Teplice a dvadsať obcí Rajeckej doliny od Lietavskej Lúčky po Čičmany. Ich spoločným záujmom je riešiť otázku separovaného zberu v Rajeckej doline.
- Medzinárodné združenie **Euroregión Beskydy**, ktoré združuje obce a mestá v prihraničných oblastiach 3 štátov - Slovenskej, Poľskej a Českej republiky. Na území euroregiónu, o rozlohe 3900 km², žije v 14 partnerských mestách a 119 obciach 780 tis. obyvateľov. Prirodzenými administratívnymi centrami, a zároveň sídlami euroregiónu v členských štátoch, sú Žilina, Bielsko-Biala a Frýdek-Místek.
- **Miestna akčná skupina Rajecká dolina** – MAS RD, ktorá vznikla dňa 22.10.2014 na ustanovujúcom zasadnutí valného zhromaždenia MAS. Jej pôsobnosť je vymedzená katastrálnym územím obcí Čičmany, Ďurčiná, Fačkov, Jasenovce, Kamenná Poruba, Kľače, Kónská, Kunerad, Lietava, Lietavská Lúčka, Lietavská Svinná – Babkov, Malá Čierna, Porúbka, Rajec, Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Rosina, Stránske, Šuja, Turie, Višňové, Zbyňov, Veľká Čierna a Podhorie. Členmi MAS RD je 24 obcí a miest Rajeckej doliny a 25 ďalších subjektov neverejnej sféry. Je to právnická osoba založená v súlade s ustanoveniami zákona 83/1990 Zb. o združovaní občanov - dobrovoľný zväzok verejno – súkromného partnerstva za účelom získavania finančných prostriedkov na rozvoj vidieka.

- **Združenie obcí aglomerácia Rajecké Teplice**, záujmové združenie právnických osôb, ktoré vzniklo v záujme dobudovanie kanalizácie v obciach Rajecké Teplice, Kamenná Poruba, Kanská a Stránske.
- Spoločnosť **Skládka odpadov Rajeckého regiónu**, záujmové združenie právnických osôb, ktoré bolo založené 30. júna 1994. Cieľom združenia je ukladanie a zneškodňovanie odpadu na skládke Rajec – Šuja (Koľadová). Sú v ňom združené obce Rajeckej doliny.
- **Obec je akcionárom spoločnosti SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s.** Akciová spoločnosť vznikla v roku 2006 ako nástupnícka spoločnosť po zaniknutej Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Prevádzkuje vodovody, kanalizácie a čistiarne odpadových vôd v regiónoch Žiliny a Kysúc. Akcionármi spoločnosti sú výlučne mestá a obce. Z celkového počtu akcií 96,5 % vlastní 102 miest a obcí z regiónov Žiliny a Kysúc.

Geografická a zemepisná charakteristika

Obec Kamenná Poruba leží uprostred Rajeckej doliny pod horstvom Malá Fatra v doline Porubského potoka, 20 km južne od Žiliny. Je to potočná radová dedina.

Podľa regionálneho geomorfologického členenia patrí obec Kamenná Poruba do Žilinskej kotliny, ktorá je pod celkom Fatransko-tatranskej oblasti vnútorných Západných Karpát. Z hľadiska územno-správneho členenia, patrí Kamenná Poruba do okresu Žilina, Žilinského samosprávneho kraja, ktorý je so svojou rozlohou 6 788 km², tretím najväčším krajom Slovenskej republiky a zaberá 13,9 % z rozlohy štátu. Podľa územno - správneho usporiadania sa Žilinský kraj člení na 11 okresov. V kraji je 315 obcí, z toho 18 so štatútom mesta.

Obr. č. 1: Mapa Žilinského samosprávneho kraja

Obec Kamenná Poruba je vidiecka obec strednej veľkosti s potenciálom pre rozvoj bývania, kúpeľnej rekreácie, agroturistiky a cykloturistiky.

Katastrálne územie obce Kamenná Poruba sa nachádza na severe Slovenska. Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou obce Kamenná Poruba. Celková výmera katastrálneho územia obce predstavuje plochu 14,18 km², z čoho poľnohospodárska pôda tvorí 6,33 km²

a lesné pozemky 7,10 km². Katastrálne územie Kamennej Poruby hraničí s katastrálnymi územiami mesta Rajec a katastrálnymi územiami obcí Kanská, Kunerad a Ďurčiná.

Reliéf má charakter nízkej vysočiny (300 - 700 m. n. m.), pričom nadmorská výška sa pohybuje v rozpätí 430 - 525 m. Vďaka málo odolnému horninovému podložiu je mierne modelovaný a vzhľadom na to, že relatívne výšky nepresahujú 100 m (môžeme ho charakterizovať ako pahorkatinný, v doline Porubského potoka ako rovinný).

Obec Kamenná Poruba vznikla v nive Porubského potoka, ktorý s menšími prítokmi bystrinného charakteru odvodňuje územie obce. Podľa vodného režimu patrí územie do strednej horskej oblasti so snehovo-dažďovým režimom odtoku s najvyššími priemernými mesačnými prietokmi v apríli.

Postupným narastaním obce došlo k fyzickému spojeniu s obcou Kanská. Obe obce tvoria v súčasnosti súvislý pás osídlenia s bezprostredným napojením na sídlo Rajecké Teplice, ktoré je kúpeľným miestom celoštátneho významu.

Kamenná Poruba sa nachádza v mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplom a vlhkom s chladnou alebo studenou zimou.

História obce

Obec je písomne doložená v roku 1511 ako Kewporuba (kö - kameň, po maďarsky) a 1598 ako Kamenná Poruba. Svoje pomenovanie má z toho, že vznikla vo vyklčovanej - porúbanej hore na kamenistej pôde. Kamenná Poruba vznikla pravdepodobne tak, že niektorý kastelán Matúša Čáka vyčlenil z chotára Kanskej územie na novú osadu.

Kamenná Poruba sa vyvíjala ako zemianska dedina. Bývali v nej zemanovia, ktorí podliehali lietavskému hradu. Príbuzenskými vzťahmi počet zemianskych rodín vzrastal. Podľa urbára z roku 1543 tu bolo 13 roľníckych rodín, 10 želiarov, 2 richtári. Koncom 15. storočia a v prvej polovici 16. storočia tu bol zemiansky rod Práznovských. Koncom 17. storočia sa časť Poruby dostala do držby žilinskej rezidencie jezuitov. Keďže Kamenná Poruba bola zemianskou obcou, roku 1887 sa tu zriadil poštový úrad a roku 1904 notársky úrad. Zemianske tituly boli úradne zrušené v roku 1918.

V rokoch 1511 a 1539 sa v obci spomína 13 roľníckych usadlostí. V roku 1598 mala obec 38 domov, v roku 1720 tu žilo 15 daňovníkov. V roku 1784 bolo v obci 81 domov, 105 rodín a 652 obyvateľov. V roku 1828 sa v obci nachádzalo 102 domov a 709 obyvateľov.

Obyvatelia Kamennej Poruby boli roľníci, čiastočne robotníci. Živil sa obrábaním pôdy a chovom dobytky, najmä malých prasiat a oviec. Chovu silných koní sa venovali furmani, ktorí zväžali drevo z hôr. V panských rybníkoch sa dochovávali pstruhy. Pestovala sa repka olejná a cukrová repa. V minulosti tu boli dve mliekarne na výrobu masla, pivovar, dva mlyny. Tri sušiarne ovocia a dve pálenice spracúvali ovocie zo záhrad. JRD založené v roku 1958 bolo v roku 1966 premenené na dvor ŠM Rajec. Dnes pôdu, ktorá mu patrila, obhospodaruje Agroregión Rajec. V katastri obce pôsobia Tri lesné pozemkové spoločenstvá - Komposesorát, Lesné družstvo a Urbariát

1.2 Technická infraštruktúra

1.2.1 Dopravný systém

Obec Kamenná Poruba leží juhovýchodne od mesta Rajecké Teplice. Napojenie obce Kamenná Poruba na nadradený komunikačný systém zabezpečuje cesta III/51811 Konská – Kamenná Poruba, ktorá sa napája na cestu I/64 Žilina – Prievidza - Komárno.

Tabuľka 1: Stav dopravnej infraštruktúry

Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov	Parkovacie plochy
12,6 km	6	nie	nie	5 km	áno

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba 2015

Miestne a obslužné komunikácie

Základnú komunikačnú os riešeného územia tvorí štátna cesta tretej triedy III/51811, ktorá plní funkciu zbernej a čiastočne aj obslužnej komunikácie. Šírkové usporiadanie je v kategórii C7,5/50. Komunikačný skelet riešeného územia dopĺňa sieť obslužných a prístupových komunikácií funkčnej triedy C3. Sieť komunikácií zabezpečujúcich dopravnú obsluhu obce pokračuje aj mimo zastavané územie obce sieťou poľných ciest a účelových komunikácií (v smere z obce na Rajec, Kunerad, chatovú osadu a strelnicu). V roku 2014 bol dopracovaný Pasport obecných ciest v Kamennej Porube. Dokument, v ktorom sú zaevidované všetky obecné cesty spolu s mapovými podkladmi bude slúžiť pre vysporiadanie vlastníckych vzťahov telies obecných ciest.

Tabuľka 2: Stav miestnych komunikácií

Miestne komunikácie	Celková dĺžka miestnych komunikácií	Komunikácie so živičným kobercom	Štrkové komunikácie	Nespevnené komunikácie	Chodníky
Celková výmera	12,6 km	5,5 km	4,6 km	2,5 km	5 km
Zrekonštruované	4,5 km	4,5 km	0 km	0 km	2 km

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba 2015

Povrchovú úpravu komunikácií tvorí asfalt, panely alebo štrk. Šírka komunikácií sa pohybuje v rozmedzí 3,0 – 5,0 m podľa priestorových možností. Komunikácie tak svojou smerovou, šírkovou a povrchovou úpravou nevyhovujú vždy kladeným požiadavkám. Preto v novom programovacom období plánujeme zrekonštruovať zvyšné komunikácie.

Obslužné komunikácie dopĺňajú celý komunikačný systém obce. Väčšinou ide o obojsmerné cesty nedostatočných šírkových parametrov, bez chodníkov. Vo veľkej miere majú narušený asfaltový a štrkový povrch, bez odvodnenia. Cesty, ktorými viedla plynofikácia, v dĺžke 4,5 km sú zrekonštruované, s novým asfaltovým povrchom. Ďalšia rekonštrukcia sa plánuje až po dobudovaní kanalizačnej siete a to najmä v bočných uliciach.

Lesné cesty – nespevnené komunikácie sú v zlom technickom stave. Vedú cez pozemky a lesné porasty súkromných majiteľov lesov. Takmer všetky majú narušený povrch a sú zhotovené len zhutnením kameniva na povrchu.

Dopravné spojenie

V rámci obce zabezpečuje hromadnú prepravu osôb dopravný závod SAD Žilina, a.s. Z obce odchádza 19 spojov denne. Takéto množstvo spojov do obce aj prichádza. Väčšina spojov smeruje do Žiliny a prechádza mestom Rajecké Teplice, v ktorom je najbližšie zdravotné stredisko. Spojenie s mestom Rajec je nedostatočné, s nutnosťou prestupu v obci Kanská.

V intraviláne obce je situovaných 5 autobusových zastávok. Ich rozmiestnenie, z hľadiska dochádzkových vzdialeností, je cca 500 m, čo vyhovuje potrebám obce. V roku 2008 bola vybudovaná nová zastávka spolu s mostíkom, ktorá zlepšila prístup od hlavnej cesty ku kostolu. Existujúce zastávky boli postupne, v rokoch 2011 a 2014, zrekonštruované a doplnené prístreškami. Obec nemá priame spojenie po železničnej trase. Železničné spojenie umožňuje trať č. 402 Žilina – Rajec. Najbližšia nástupná stanica je v obci Kanská, vzdialená cca 4,5 km.

Parkoviská v obci

Parkovanie v obci je riešené individuálne na vlastných pozemkoch alebo v súkromných garážach obyvateľov. V jednotlivých prípadoch a podľa miestnych pomerov je parkovanie možné i na okrajoch obslužných komunikácií, hlavne v ich koncových priestoroch, ktoré sú využívané na otáčanie vozidiel. V rámci rekonštrukcie námestia, v roku 2011 boli vyčlenené parkovacie plochy v centrálnej časti obce, pri obecnom úrade. Ďalších 18 parkovacích miest je plánované pri telocvični.

V rámci investičného zámeru je v obci plánované vybudovanie Aquaparku v blízkosti futbalového ihriska. V decembri 2014 už bolo vydané územné rozhodnutie o umiestnení stavby Dopravné napojenie obce Kamenná Poruba z cesty do Kuneradu. V rámci tejto stavby budú zrekonštruované miestne cesty okolo futbalového ihriska a rozšírený jestvujúci most. Tiež budú vybudované parkovacie plochy, nový most a prístupová komunikácia pri ihrisku.

1.2.2 Vybavenosť územia

Tabuľka 3: Obecná infraštruktúra

Plyn	Vodovod	Kanalizácia splašková	ČOV	Vykurovanie	Minerálny prameň	Termálny prameň	Internet	Káblová TV
áno	áno	áno	nie	TP, El, plyn	nie	áno	áno	áno

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba 2015

Zásobovanie vodou a kanalizácia

Sídlo Kamenná Poruba je zásobované pitnou vodou zo žilinského skupinového vodovodu zapojením na hlavné prírodné vedenie DN 200 z vodných zdrojov Kamenná Poruba do vodojemu Rajec.

Obec Kamenná Poruba leží v nadmorskej výške cca. 455 – 515 m n. m. v povodí Porubského potoka. V jeho povodí ležia dva vodné zdroje: prameň Kamenná Poruba č.1 a č.2. Tieto slúžia na dotovanie skupinového vodovodu Žilina pitnou vodou a zásobovanie obcí Kamenná Poruba, Kanská a Kunerad.

V súvislosti s novou výstavbou a nárastom počtu obyvateľov do roku 2022 bude potrebné rozšíriť jestvujúci vodovodný systém tak, aby zabezpečil potrebu pitnej a požiarnej vody pre nové objekty. Vodné zdroje v katastri obce Kamenná Poruba sú dostatočné aj pre uvažované rozšírenie obce.

Pri futbalovom ihrisku v obci sa nachádza liečivý prameň. Vrt hlboký 1830 m bol odvrtný v roku 1991 v rámci vyhľadávacieho hydrogeologického prieskumu pre stanovenie definitívnych ochranných pásiem prírodnej minerálnej vody, využívanej v kúpeľoch Rajecké Teplice. Podľa STN 86 8000 ide o vodu prírodnú, obyčajnú, hydrouhličitanovú, vápenato-horečnatú, teplú, hypotonickú. Prieskumnými prácami bol zistený prietok minerálnej vody 1,2 l/s s celkovou mineralizáciou 499,06 mg/l a teplotou vody 38°C. Vrt je od roku 2012 vo vlastníctve investora PRAMEN Kamenná Poruba, s.r.o., ktorý v jeho okolí plánuje postaviť Aquapark s 2 vnútornými 3 a vonkajšími bazénmi, hotelovým komplexom a reštauráciou. Vrt je v súčasnosti uzavretý a nevyužíva sa.

V súčasnosti je v obci, pozdĺž celej hlavnej ulice vybudovaná splašková kanalizácia. Bolo zrealizovaných 189 prípojok, čo predstavuje pripojenie 666 obyvateľov¹. Jej vybudovanie financoval v rokoch 2005 až 2007 SEVAK Žilina, a.s. Hlavným dodávateľom bol Doprastav Žilina. Realizáciu kanalizácie v obci zabezpečovala košická firma SVIP-TG, s.r.o. Košice. Dobudovanie kanalizácie v 6-tich bočných uliciach obce je dlhodobo plánované spolu s kanalizáciou v obciach Rajecké Teplice, Konská a Stránske, ktoré kvôli tomuto projektu spolu s Kamennou Porubou založili Združenie obcí aglomerácia Rajecké Teplice a spoločne sa uchádzali o finančné prostriedky v programovacom období 2007 – 2013. Pripravený projekt nebol podporený, preto sa o jeho podporu pokúšame v novom programovacom období 2014 – 2020. Po ukončení projektu bude v obci ďalších 61 nových kanalizačných prípojok. Domy mimo kanalizácie sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou (žumpami, alebo septikmi a domovými ČOV). Odvoz odpadov zo septikov a žump si občania zabezpečujú na vlastné náklady.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je komplexne elektrifikovaná. Jej celé územie je zásobované elektrinou z vysokonapäťovej odbočky z transformovne 110/22 kV Rajec. Potrebný elektrický výkon sa do obce prenáša po 22 kV vedení číslo 253 Rajec - Lietavská Lúčka a radiálnej VN odbočke pre obec Kamenná Poruba.

V obci je vybudovaných celkom 6 trafostaníc o celkovom inštalovanom výkone 1410 kV. Trafostanice T1 až T5 sú vo vonkajšom stĺpovom prevedení, T6 je kiosková. Pre súčasné odbory elektrickej energie sú trafostanice výkonovo dostatočné. Sekundárna sieť v obci je celoplošne zrealizovaná vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch, vrátane verejného osvetlenia v intraviláne obce, ktoré pozostáva zo 154 svietidiel. V roku 2015 je naplánovaná komplexná rekonštrukcia svietidiel a rozvádzačov. V súlade s plánovaným rozširovaním IBV na Skotni bude do tejto časti obce rozšírené aj verejné osvetlenie.

Zásobovanie plynom

Na území obce je kompletne vybudovaná plynárenská sieť. Plynifikácia bola ukončená v roku 2004. Pre všetkých potenciálnych odberateľov plynu sú vytvorené dostatočné podmienky na odber plynu. V súčasnosti je v obci 412 odberateľov zemného plynu, čo je o 53 odberateľov viac ako v roku 2008².

Ďalšie rozširovanie plynovodnej sústavy je možné iba v prípade nových stavebných činností a rozšírenia IBV. Zásobovanie zemným plynom je riešené z vysokotlakového plynovodu Severné Slovensko DN 500 PN 64, ktorý je zdrojom plynu pre integrovanú plynárenskú sústavu Rajecké Teplice, Konská, Kamenná Poruba, Kunerad, Poluvsie a Stránske.

Zásobovanie teplom

Súčasný stav zásobovania teplom a prípravou teplej úžitkovej vody (TÚV) je charakterizovaný ako decentralizovaný so spaľovaním plynu a tuhých palív (uhlie, drevo) v lokálnych spotrebičoch a kotloch na ústredné vykurovanie s prevažujúcou základňou na plyn. Objekty občianskej vybavenosti sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla, najmä ústredným vykurovaním.

Obec podporuje aj využívanie netradičných zdrojov tepla ako sú tepelné čerpadlá, slnečná energia, biomasa a pod. Využitie slnečnej energie je v tejto oblasti možné len pre ohrev TÚV, nakoľko pre zimné vykurovanie je vzhľadom na klimatické pomery málo účinné a vyžaduje ešte prídavný zdroj tepla. Náklady na inštaláciu nových technológií, využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, sú na Slovensku stále dosť vysoké. Preto sa budeme snažiť využiť podporu štátu cez Národný projekt Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry „Zelená domácnostiam“, ktorá je plánovaná v programovacom období 2014 - 2020.

Pošta, informačné zariadenia, telekomunikácie

Poštové služby v obci sú zabezpečované poštovou prevádzkou umiestnenou v objekte Obecného úradu. Pošta organizačne prislúcha pod Regionálne poštové centrum Žilina, riadené Ústredím Slovenskej pošty a.s. Pre odosielanie listových zásielok je pri obecnom úrade umiestnená poštová schránka. Rozvoj poštovej prevádzky v obci je v kompetencii spoločnosti Slovenská pošta, a.s.

Miestny rozhlas funguje ako drôtový rozhlas. Drôtové vedenie je na 85 % uložené v zemných výkopoch spolu s káblovými rozvodmi telekomunikácie a káblovej televízie, 15% vedenia je umiestnené na samostatných oceľových stĺpoch. Celkovo je v obci rozmiestnených 30 ampliónov. Na OÚ je umiestnená nová rozhlasová ústredňa z roku 2004.

V obci je šírený bezdrôtový internetový signál, ktorý spravuje súkromná firma NELSON - Janura z Konskej. Máme zriadenú aj káblovú televíziu sieť, kde je 24 hodín denne šírený aj obecný televízny kanál. Denne sú tu zverejňované aktuality obecného úradu, plány a akcie spolkov a združení z obce. Pre obyvateľov je to veľmi praktické, pretože majú o dianí a aktivitách v obci denne čerstvé informácie. V súčasnosti je na káblovú TV napojená polovica domácností. Veríme, že ich počet ešte stúpne, pretože od 1.7.2015 bude káblovú TV aj internet spravovať jedna spoločnosť, ktorá ku rozvodom miestneho rozhlasu a telekomunikácií pridá aj optické káble internetu. Na obojsmerný prístup k informáciám v smere občan - obec a opačne je zriadená aj webová stránka obce www.obeckamennaporuba.sk, ktorá spolu s obecným televíznym kanálom slúži ako obecný informačný portál a zároveň obecné noviny.

Z hľadiska telekomunikačného členenia Slovak Telekom, a.s. prislúcha obec Kamenná Poruba pod Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina. V objekte OÚ je inštalovaná digitálna ústredňa RSU, pripojená z optickej spojky DOS 12 závesným káblom. Miestna telefónna sieť je realizovaná úložnými i závesnými káblami. Trasa optických a metalických diaľkových káblov prechádza východným okrajom katastrálneho územia obce. Telefónna rozvodná sieť v obci je dobudovaná a s jej podstatným rozširovaním sa už do roku 2022 nepočíta.

Na hranici katastra obce Kamenná Poruba s obcou Kunerad je postavený stožiar, na ktorom sú umiestnené zosilňovače mobilných operátorov Orange, T-Mobile a O2. V celej obci je pre mobilné siete dostatočný signál.

1.3 Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť

Obec Kamenná Poruba má najmä obytnú funkciu s primeranou občianskou vybavenosťou, športovým vyžitím a rekreáciou. Výrobná funkcia obce, vrátane skladov, je reprezentovaná drevospracujúcim priemyslom. Je situovaná v severnej časti katastra obce, v areáli bývalého Štátneho majetku. Poľnohospodárska výroba je zastúpená poľnohospodárskym podnikom Agroregión Rajec. V súčasnosti sa časť územia obce využíva pre rastlinnú výrobu.

Z hľadiska funkčného členenia a organizácie územia, obec pozostáva z jedného obytného okrsku, zóny výroby a dvoch zón rekreácie.

Urbanistickú štruktúru obce tvoria pôvodné jednotraktové murované domy, zriedka aj drevené s architektonickými úpravami a novšie stavby väčšinou 1 - 2 podlažné, murované, dvojtraktové so sedlovými strechami. Plochy vhodné na asanácie vo väčšom rozsahu sa už v obci nenachádzajú.

Zastavaná časť obce Kamenná Poruba tvorí ucelenú kompaktnú štruktúru. V programovacom období 2007 – 2013 bolo v obci zrealizovaných niekoľko investičných aktivít. V roku 2008 bolo vybudované multifunkčné ihrisko, v roku 2010 - zrekonštruovaná základná škola a v roku 2011 bola materská škola presťahovaná, z budovy určenej na asanáciu, do nových priestorov vytvorených v zrekonštruovanom starom trakte ZŠ. V roku 2011 bolo pri obecnom úrade z Regionálneho operačného programu, v rámci projektu Komplexná úprava verejných priestranstiev, vybudované námestie, plocha vhodná pre spoločenské, kultúrne a obchodné aktivity sezónneho charakteru. Na mieste asanovanej budovy materskej školy vznikol nový priestor pre výstavbu obecnej telocvične a hasičskej zbrojnice. Projektová dokumentácia na túto náročnú investičnú akciu je hotová, čakáme na vhodný program, ktorý by nám ju pomohol zrealizovať.

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia.

Tabuľka 4: Sociálna infraštruktúra v obci

Pošta	Obchod	Pohostinstvo	Penzión s reštauráciou	Kaderníctvo	Podnikateľský subjekt
1	3	3	1	2	9

Lekár	Lekáreň	Materská škola	Základná škola	CVČ	Knižnica	Kultúrny dom
nie	nie	áno	áno	áno	áno	áno

Kostol	Kaplnka	Dom smútku	Cintorín	Miestna TV	Miestny rozhlas	Hasičská zbrojnica
áno	3	áno	áno	áno	áno	áno

Telocvična	Kúpalisko	Lyžiarsky vlek	Futbalové ihrisko	Multifunkčné ihrisko	Dopravné ihrisko	Internetové pripojenie
nie	nie	nie	1	2	1	áno

Verejne prístupný internet	www stránka obce	Informačné centrum	Propagačný materiál	Pamätná izba	Hvezdáreň
v knižnici	áno	nie	nie	nie	1

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba 2015

Školstvo

Budova materskej školy, postavená ešte v roku 1950, bola dlhodobo nevyhovujúca, lebo nespĺňala statické, požiarne a tepelno-izolačné normy. V roku 2007 bola pri Materskej škole zrušená jedáleň a stravovanie pre deti z MŠ bolo zabezpečované jedálňou pri ZŠ, ktorá bola kompletne zrekonštruovaná a upravená na prípravu jedál pre ZŠ aj MŠ.

V roku 2011 bol kompletne zrekonštruovaný starý pavilón Základnej školy a prebudovaný pre potreby Materskej školy. Vznikli tu 3 triedy pre 63 detí. Od školského roku 2011/2012 už deti nastúpili do zrekonštruovaných priestorov starej budovy základnej školy a stará budova MŠ bola asanovaná. V školskom roku 2014/2015 navštevujú škôlku len deti z Kamennej Poruby, v počte 62.

Základná škola, s ročníkmi 1. – 9., sídli od školského roku 2010/2011 v zrekonštruovanej a nadstavenej budove. Pred rekonštrukciou bola škola umiestnená v dvoch budovách – starej a novej, postavenej v roku 1993. Obe budovy ZŠ potrebovali rekonštrukciu, najmä z dôvodu vysokých energetických nákladov. Rekonštrukcia, modernizácia a nadstavba základnej školy prebiehala v 2 etapách. V prvej etape, v roku 2008, bola plochá strecha v novej budove nahradená sedlovou strechou. Na budovu boli umiestnené len hlavné nosníky a krov s krytinou. Tým sa vytvoril priestor pre triedy a kabinety, ktoré však bolo treba dobudovať. Strecha novej budovy ZŠ bola vybudovaná z prostriedkov získaných z Ministerstva školstva SR. V druhej etape, v rokoch 2009 – 2010, boli vybudované obvodové múry a priečky v podkroví novej strechy a kompletne zrekonštruovaný nový pavilón ZŠ. Tiež bol vytvorený spojovací krčok medzi novou a starou budovou. Bol zateplený obvodový plášť, vymenené okná, v podkrovných priestoroch boli vybudované triedy a kabinety. Do vzniknutých priestorov pod sedlovou strechou boli po celkovej rekonštrukcii premiestnení žiaci ZŠ, ktorí boli dovtedy umiestnení v starom pavilóne. Do starého pavilónu ZŠ sa po rekonštrukcii premiestnila materská škola. V spojovacom krčku vznikol priestor pre školskú knižnicu, ktorá bola v roku 2010 spojená s obecnou knižnicou. Druhá etapa rekonštrukcie bola podporená Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR prostredníctvom Regionálneho operačného programu. Spojením oboch pavilónov vznikol komplex vzdelávania pre deti z obce, s nízkou energetickou náročnosťou, čím sa ušetrili prevádzkové náklady obce a zlepšila sa kvalita vzdelávania a výchovy detí.

Kapacita základnej školy je 215 žiakov. V školskom roku 2014/2015 navštevujú školu len žiaci z Kamennej Poruby, v počte 185. Sú zaradení do 10 tried a môžu využívať aj školskú družinu. V škole je umiestnená aj kuchyňa s jedálňou, kde sa denne stravuje približne 200 stravníkov - žiakov základnej školy, detí materskej školy a dôchodcov, ktorí si berú jedlo do obedárov.

V priestoroch základnej školy obec zriadila Centrum voľného času, ako rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou od 1.9.2012. Centrum navštevuje priemerne 160 detí ročne. Prevažuje činnosť v tvorivých dielňach a krúžková činnosť, ktorú zabezpečuje priemerne 11 osôb na dohodu o vykonaní práce.

Tabuľka 5: Vývoj počtu žiakov v základnej a materskej škole

Šk. rok	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2013/14	2014/15
Žiaci ZŠ	237	222	213	209	199	187	185
Žiaci MŠ	49	52	49	45	42	58	61

Zdroj: Základná škola Kamenná Poruba 2015

Šport a rekreácia

V obci sa nachádza **obecné futbalové ihrisko** s trávnatým povrchom, šatňami a sociálnymi zariadeniami, ktoré boli budované postupne až do roku 2014. V areáli príležitostne, počas konania futbalových zápasov a obecných podujatí, funguje aj bufet s občerstvením. V tomto roku si v areáli ihriska hasičský zbor svojpomocne vybudoval hasičskú cvičnú dráhu. Do budúcnosti plánujeme priestor ihriska rozšíriť a vybudovať tu oddychovo-rekreačný areál vybavený drobnou infraštruktúrou, detským ihriskom, fitnescentrom a ďalšími atrakciami pre oddych, stretnutia a voľnočasové aktivity obyvateľov obce.

V roku 2008 bolo, z príspevku Nadácie SPP, na obecnom pozemku „ottlíkovské“, vybudované **verejné viacúčelové ihrisko**. Je využívané na rôzne loptové hry ako futbal, volejbal, bedminton, tenis, hádzanú a vybíjanú. V areáli MŠ sme v roku 2012 vybudovali **detské dopravné ihrisko**, ktoré je využívané najmä školami počas vyučovania.

Na mieste asanovanej budovy materskej školy vznikol nový priestor pre výstavbu obecnej telocvične a hasičskej zbrojnice. Projektová dokumentácia na túto náročnú investičnú akciu je hotová, čakáme na vhodný dotačný program, ktorý by nám ju pomohol zrealizovať.

V bývalej budove štátnych lesov, stojacej na hornom konci obce, sú priestory mládežníckeho centra **Koniarka**. Objekt patrí od roku 2002 obci Kamenná Poruba. V minulosti tu boli ustajnené ťažné kone, bola tu umiestnená aj kancelária poľesia štátnych lesov. Obec dala v roku 2004 spracovať štúdiu na využitie budovy a celého okolia, od bytoviek na hornom konci obce až po vodáreň Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti, ktorá je v doline. Celé toto prostredie, aj s Koniarkou, bude po dobudovaní slúžiť ako oddychová a rekreačná oblasť pre občanov obce, návštevníkov a turistov. Rekonštrukcia objektu mládežníckeho strediska Koniarka bola dokončená v roku 2006. Odvtedy sa tento objekt plne využíva k spokojnosti všetkých občanov na obecné i rodinné oslavy.

Sociálna starostlivosť a zdravotníctvo

Sociálne služby pre nevládných občanov pre obec zabezpečuje Domov vďaky v Rajci, ak má voľné kapacity, alebo sociálne zariadenia v Žiline. Pre občanov, ktorý potrebujú len opatrovateľskú službu, ju zabezpečujú 3 zamestnanci obce. Celodennú starostlivosť majú v obci v súčasnosti zabezpečenú 4 občania. Dvomi občanmi je poskytovaná 1,5 hodinová opatera 5 x v týždni. Dvaja občania sú opatrovaní 2x za deň po 2 hodiny. Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu vekového priemeru v obci a značnému zastúpeniu starších a postihnutých občanov je potrebné v novom programovacom období hľadať riešenia na zabezpečenie sociálnych služieb.

V obci nie sú zastúpené žiadne zdravotnícke ani lekárenské služby. Spádové územie je malé na vytvorenie lekárskeho pracoviska. V neďalekom meste Rajecké Teplice sa nachádza zdravotné stredisko, ktoré pokrýva aj potreby obce Kamenná Poruba. Dostupnosť strediska aj lekárne je 5,5 km v Rajeckých Tepliciach a 7,5 km v Rajci. Lepšie dopravné spojenie má Kamenná Poruba s Rajeckými Teplicami.

Nakoľko v obci nie je vybudované zariadenie sociálnych služieb a obec nevlastní žiadne budovy, v ktorých by mohla vybudovať sociálne zariadenie alebo pobytové jednotky, bude potrebné spracovanie dokumentu, ktorý túto situáciu posúdi a navrhne možné riešenia, napríklad aj v spolupráci s okolitými obcami. Obec sa bude snažiť vytvoriť podmienky aj pre ambulanciu všeobecného lekára a stomatológa.

Správa obce a kultúra

Správu obce, administratívne úkony a služby pre občanov zabezpečuje **obecný úrad**. Budova úradu je umiestnená v strede obce. Priestory pre chod samosprávy sú dostatočné. V roku 2011 bol prerobený vchod do budovy. V budove je umiestnená aj **pošta a hasičská zbrojnica** vybavená potrebnou požiarnickou technikou. V obci je dobrovoľný hasičský zbor, jeho aktivity sa obmedzujú iba na športovo-spoločenskú činnosť. Hasičský zbor bol založený v roku 1927 a patrí medzi najstaršie organizované spolky v obci. Má 83 členov a 34 žiakov v prípravke.

Rekonštrukcia obecného úradu je plánovaná spolu investičnou akciou - vybudovanie multifunkčného objektu, v rámci ktorej bude vybudovaná telocvičňa na parcele vedľa obecného úradu po asanovanej materskej škole, a pristavená budova obecného úradu. Do prístavby bude presunutá hasičská zbrojnica, čím vznikne viac priestoru pre administratívu obecného úradu. Rekonštrukciou obecného úradu chceme znížiť jeho energetickú náročnosť a zmodernizovať vnútorné priestory. Projektová dokumentácia je pripravená, náklady na investíciu sú odhadované vo výške 844 tis. Eur.

V centre obce sa nachádza **kultúrny dom**. Sála s kapacitou 150 sedadiel postačuje pokryť potreby obce a je stále využívaná na kultúrne a spoločenské podujatia. Kultúrny dom bol postupne rekonštruovaný. Zrekonštruovala sa sála, sociálne zariadenia, vstupná hala a kuchyňa. V roku 2012 bola budova zateplená z prostriedkov Ekofondu. Uvažujeme aj s prístavbou a nadstavbou kultúrneho domu. V novovzniknutých priestoroch by vznikli priestory pre klubovňu, spoločenské miestnosti, prípadne pre pamätnú izbu - malé múzeum tradícií a zvykov obce.

V rámci projektu rekonštrukcie a modernizácie základnej školy boli, v spojovacej chodbe medzi budovami školy, vytvorené nové priestory pre **miestnu knižnicu**. Jej súčasťou je aj internetová miestnosť s počítačom. K 31.5.2015 má knižný fond 5810 knižničných jednotiek a zaregistrovaných 116 čitateľov. Knižnica je otvorená dva krát v týždni počas školského vyučovania pre žiakov ZŠ a pre verejnosť jeden krát v týždni v popoludňajších hodinách.

Cirkevné objekty a kultúrne pamiatky

Dom smútku s cintorínom sa nachádza v intraviláne pri kostole. Je to prízemná, jednopodlažná budova, so sociálnymi zariadeniami a priestormi pre hrobára. Dom smútku bol dobudovaný v roku 2006 s kapacitou 120 ľudí.

Obec má vybudovaný jeden cintorín s rozlohou cca 1,5 ha, umiestnený na svahu na východnom okraji obce. Na cintoríne je zatiaľ postačujúca kapacita hrobových miest, pretože postupne sa začínajú využívať už opustené hrobové miesta. Do roku 2020 plánujeme v novej časti cintorína vybudovať priestor pre urny - stenu, alebo malé urnové hroby.

Farský úrad sa v našej obci nenachádza. Obec je filiálkou farnosti Kanská, do ktorej patria obce Kanská, Kunerad a Kamenná Poruba. Bohoslužby sú slúžené v kostole Všetkých svätých 4x do týždňa, každý pondelok, stredu, piatok a v nedeľu.

V obci je len jedna zapísaná národná kultúrna pamiatka a tou je kostol Všetkých svätých - pôvodne gotický rímsko-katolícky kostol murovaný z kameňa, postavený v 14. storočí. V štátnom zozname kultúrnych pamiatok je kostol zapísaný pod č. Ss/1345. V 17. storočí bol kostol upravený a v r. 1882 prestavaný s prevládajúcimi tvaroslovnými prvkami neorománskeho slohu. Z pôvodnej stavby ponechali iba gotickú vežu, ktorá sa zachovala neporušená. Stavbu v novogotickom štýle dokončili roku 1870. V roku 1961 sa obnovoval

vonkajší vzhľad kostola. Pri oprave strechy sa na povale našli vzácne gotické sochy z pôvodného gotického hlavného oltára. Pri úprave interiéru v rokoch 1974 - 1975 sa sochy po zreštaurovaní vrátili späť na oltár. Dnešný kostol je jednolodňová stavba s predstavanou vežou a polygonálnou svätyňou. Má dĺžku 23 m a šírku 7,5 m. Na prístupových schodoch ku kostolu je kaplnka Lurdskej Panny Márie z roku 1985. Kostol a kaplnka slúžia pre veriacich na konanie bohoslužieb. V roku 2010 – 2011 prešiel kostol rozsiahlou rekonštrukciou. Boli vymenené okná, kompletne vymenený krov na kostole aj zákrstí, na ktorý sa položila medená krytina. Bola zrekonštruovaná vonkajšia fasáda a kostol bol kompletne vymaľovaný zvonka aj z vnútra. Bola vybudovaná dažďová kanalizácia a dlažba okolo kostola, oporný múr pred kostolom a kamenný múr za kostolom. Boli nanovo vybudované schody pri kostole, zrekonštruovaná elektrické vedenie a osvetlenie kostola. Zrekonštruovali sa aj zvony a vežové hodiny.

Ďalším pamätným objektom v obci je murovaná kaplnka svätého Jána Nepomuckého, ktorá stojí mimo dediny v poli na vŕšku, pri starej poľnej ceste z Kamennej Poruby do Stránskeho. Na hornom konci dediny je ďalšia murovaná kaplnka Panny Márie Nanebovzatej, barokového vzhľadu z roku 1875.

Medzi ďalšie kultúrne pamiatky by sa dali zaradiť aj historické kúrie, ktoré sa nachádzajú v obci, ale v súčasnosti sú v súkromnom vlastníctve. Sú to dva objekty, jeden neobývaný dom - kúria Zuziakovcov na ulici Dlhá, druhý objekt je na ulici Kostolná. Tento slúži ako rodinný dom rodiny Igora Kaveckého.

Demografia

Obec Kamenná Poruba má k 1.1.2015 1862 obyvateľov, z toho 939 mužov, 923 žien a 398 detí.

Tabuľka 6: Počet a veková štruktúra obyvateľov

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľstva		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
939	923	1862	398	1236	228
50,43 %	49,57 %	100 %	21,37 %	66,38 %	12,24 %

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

$$\text{Index vitality} = \frac{\text{Počet obyvateľov v predproduktívnom veku}}{\text{Počet obyvateľov v poproduktívnom veku}} \times 100 = \frac{398}{228} \times 100 = 174,56$$

Negatívnym trendom z hľadiska vekovej štruktúry je, že index vitality klesá (v roku 2007 bol 231,36). To znamená, že sa zvyšuje počet obyvateľov v poproduktívnom veku a klesá počet obyvateľov v predproduktívnom veku. V súvislosti s procesom starnutia obyvateľstva a nárastom počtosti obyvateľstva v poproduktívnom veku sa bude meniť – zhoršovať „index dôchodkového zaťaženia“. Tieto skutočnosti budú mať vplyv na sociálnu oblasť a jej zabezpečenie. Zvýšenie prirodzenej hranice rastu obyvateľov obce vytvorením vhodných predpokladov pre imigráciu predpokladá na druhej strane vytvorenie aj priestorových rezerv pre rozvoj v oblasti bytového fondu.

Tabuľka 7: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2014:

Rok / ukazovateľ	1970	1980	1987	2001	2003	2005	2006	
Počet obyvateľov	1495	1570	1622	1780	1799	1809	1818	
Prírastok / úbytok	-	+ 75	+52	+158	+19	+10	+9	
Index rastu	100	105,0	108,5	119,1	120,3	121,0	121,6	
Rok / ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1823	1827	1823	1827	1836	1837	1856	1862
Prírastok / úbytok	+5	+ 4	- 4	+ 4	+ 9	+1	+19	+6
Index rastu	100	100,2	100,0	100,2	100,7	100,8	101,8	100,3

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

Počet obyvateľov obce Kamenná Poruba zaznamenáva po roku 1970, oproti predchádzajúcemu obdobiu, až do roku 2006 prudký nárast, na stacionárnej úrovni cca 285 obyvateľov. V sledovanom období rokov 2007 až 2014 sa počet obyvateľov udržiava na rovnakej úrovni. V období siedmych rokov pribudlo 39 obyvateľov, čo je v priemere 5,5 obyvateľa ročne.

Tento vývoj je spôsobený predovšetkým rastom obyvateľstva prirodzenou menou, aj vďaka indexu vitality miestnej populácie. S ohľadom na vyrovnaný mechanický pohyb obyvateľstva, kde počet prisťahovaných približne zodpovedal počtu vysťahovaných obyvateľov, nedochádzalo k úbytku obyvateľov vplyvom imigrácie do väčších sídiel. Príčiny uvedeného javu spočívajú predovšetkým v kvalite životného prostredia v obci, v priaznivej vzdialenosti dochádzky do okolitých centier a vybudovanej technickej infraštruktúre.

Prognóza demografického vývoja

Analýza vekovej štruktúry obyvateľstva obce Kamenná Poruba poukazuje na možnosti rastu obce na základe prirodzeného prírastku, avšak isté možnosti rozvoja počtu obyvateľov je možné vidieť v migrácii do obce z okolitých sídiel.

Na základe uvedených skutočností a pretrvávajúceho záujmu o bývanie v obci je možné do návrhového obdobia roku 2022 uvažovať s celkovým nárastom počtu obyvateľov o cca 66 obyvateľov, z čoho rozhodujúci bude nárast obyvateľstva prirodzenou menou.

Predpoklad vývoja počtu obyvateľov v časovom horizonte do roku 2022

Východiskový stav obyvateľstva v roku 2005.....	1799
Prírastok v rokoch 2005 - 2014	+63
Prírodný prírastok v rokoch 2015 – 2022, predpoklad.....	+56
Migračný prírastok v rokoch 2005 - 2014,	+19
Migračný prírastok v rokoch 2015 - 2022, predpoklad	+15
Celkový prírastok v rokoch 2005 - 2022	+119
Stav obyvateľstva v roku 2022, zaokrúhlený.....	1928

Tabuľka 8: Nezamestnanosť

Rok / ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	5/2015
Počet nezamestnaných	37	33	26	75	92	84	91	94	84	64
Prírastok / úbytok	-	- 4	-7	+9	+ 17	-8	+7	+3	-10	-20
	%									
Miera nezamestnanosti v obci	4,3	3,8	2,9	8,4	10,3	9,4	9,6	9,75	9,51	7,26
Miera nezamestnanosti v okrese Žilina	4,64	3,44	7,5	12,1	8,41	10,77	12,79	9,45	8,55	7,54

Zdroj: ÚPSVaR Žilina, údaje k 31.5.2015

Počet nezamestnaných občanov k 1.1.2007 v Kamennej Porube bol 33, čo bolo 3,8 % z celkového počtu obyvateľov. Vývoj nezamestnanosti v Kamennej Porube, v období rokov 2007 – 2013, je možné rozdeliť do dvoch časových úsekov. V prvej polovici - do roku 2008 nezamestnanosť klesala a v roku 2008 bola na úrovni 3 %. Súviselo to s celkovou úrovňou hospodárstva v Európe, na ktorej vnútorný trh vstúpila v roku 2004 aj Slovenská republika. Príchod zahraničných investorov, štrukturálne reformy v krajine a ambícia vstúpiť v čo najskoršom termíne do eurozóny tomuto vývoju napomáhali. Príchod hospodárskej krízy v druhej polovici roku 2008 sa prudko prejavil na náraste nezamestnanosti už v roku 2009. Nezamestnaní občania, ktorí boli evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, prišli o prácu nielen v SR, ale aj v zahraničí – hlavne v Českej republike a Írsku. Značná časť nezamestnaných boli aj bývalí SZČO, ktorí boli nútení svoje podnikanie z dôvodu pretrvávajúcej krízy, ukončiť.

Hoci sa trend nárastu miery celkovej evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike (vypočítanej ako pomer disponibilných evidovaných uchádzačov o zamestnanie z ekonomicky aktívneho obyvateľstva) v nasledujúcich rokoch postupne utlmil, v Kamennej Porube k jej postupnému poklesu nedošlo. Vývoj v rokoch 2010 až 2013 dokladuje relatívne stabilný stav, ktorý sa ale nedokázal vrátiť do hodnôt z rokov tesne pred nástupom krízy (2006 - 2008), čo možno zdôvodniť stále relatívne krehkým stavom európskej aj slovenskej ekonomiky, sprevádzaným oveľa konzervatívnejším prístupom zamestnávateľov k vytváraniu pracovných miest, než tomu bolo pred krízou. Pozitívom je, že nezamestnanosť v Kamennej Porube je na približne rovnakej úrovni ako nezamestnanosť v okrese Žilina.

Obec od roku 2006 znižuje mieru nezamestnanosti zamestnávaním dlhodobo nezamestnaných občanov, rámci verejno-prospešných prác na menšie obecné služby (údržba cintorína, verejných priestranstiev, oprava oplotenia, čistenie štátnej cesty a pod.). Na túto činnosť využíva obec finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu v rámci národných projektov.

Do budúcnosti predpokladáme znižovanie miery nezamestnanosti, nakoľko výstavbou aquaparku vzniknú nové pracovné miesta a zvýši sa cestovný ruch, čo bude znamenať nové pracovné príležitosti pre obyvateľov obce.

Bytový fond

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov bolo v roku 2014 v obci 452 domov, z toho 408 trvalo obývaných a 44 neobývaných. Z uvedeného počtu neobývaných domov je cca 10 určených na rekreáciu. Z celkového počtu 408 trvalo obývaných bytov v obci bolo 401 bytov v rodinných domoch a 7 bytov v bytovom dome.

Stav bytového fondu je na dobrej úrovni, čo okrem iného vyplýva aj zo skutočnosti, že 90% z celkového počtu trvalo obývaných bytov bolo postavených po roku 1945. Úroveň bývania v obci je vo väčšine ukazovateľov porovnateľná s úrovňou celého okresu Žilina. Priemerná obložnosť bytov je však až 4,56 obyvateľa na byt, čo je o 1,56 obyvateľa na byt viac ako celookresný priemer.

Tabuľka 9: Trvalé obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Rodinné Domy	Bytové jednotky	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Úhrn - 1899 a nezistené	11	0	0	11
1900 – 1919	6	0	0	6
1920 – 1945	22	0	0	22
1946 – 1970	155	0	0	155
1971 – 1980	87	5	0	94
1981 – 1990	69	0	0	69
1991 – 2001	59	0	0	59
2002 - 2009	26	0	0	26
2010 - 2014	17	0	0	17
Spolu	452	5	0	457
%	98,3	1,7	0	100

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

V ďalšom období, do roku 2030, je možné predpokladať zníženie bytového fondu o 18 bytov. Z dôvodov nevyhovujúceho technického stavu 10 bytov a z dôvodu zmeny funkcie na rekreačnú 8 bytov. V prvom rade pôjde o staršie zrubové a murované jednotraktové rodinné domy na úzkych pozemkoch, bez možnosti podstatného rozšírenia, ktoré svojim dispozičným riešením nemôžu plnohodnotne spĺňať nároky na trvalé bývanie, využitiu na rekreačné účely však vyhovujú.

Do roku 2030 sa uvažuje s nárastom počtu obyvateľov z 1818 v roku 2014, na 1928 v roku 2022. V súvislosti s tým by malo pribudnúť okolo 37 bytových jednotiek (pri obložnosti 3 obyvateľa na jeden byt), ktoré budú vystavané v existujúcich aj pripravovaných zónach resp. budú budované ako obnova jestvujúceho bytového fondu. Navrhovaná obecná bytová výstavba sa uvažuje v lokalite Skotňa, kde plánujeme v 2 bytových domoch vybudovať 16 bytových jednotiek, v každej bytovke 8 bytov.

Náhrada starých nevyhovujúcich bytov bude pravdepodobne riešená aj formou stavebných úprav existujúcich objektov, prestavbami hospodárskych budov a výstavbou nových domov. Predpokladaný počet domov v roku 2022 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

1.4 Hospodárstvo

Hospodársku základňu v obci tvoria poľnohospodárstvo a lesníctvo, výroba, služby a cestovný ruch.

Poľnohospodárstvo

Prírodný potenciál krajiny, klimatické podmienky a zloženie pôdy nedávajú v tejto lokalite veľa možností na rozvoj poľnohospodárskej výroby. V minulosti boli obrábané pozemky po oboch stranách rieky Porubského potoka. Pestovali sa obilniny, krmoviny, ovocie a zelenina. Z obilnín sa pestoval jačmeň, ovos, ozimná raž, neskôr zemiaky a strukoviny (bôb, hrach).

V súčasnosti sa poľnohospodárska pôda člení na:

- ♦ *ornú pôdu* - pozemky, na ktorých sa pestujú obilniny, okopaniny, krmoviny, záhradné plodiny
- ♦ *záhrady* - pre vlastnú potrebu - zelenina, kvety, ovocné dreviny
- ♦ *trvalé trávne porasty* - plochy určené na kosenie a spásanie dobytkom.

Tabuľka 10: **Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v katastri Kamenná Poruba**

Poľnohosp. Pôdny fond spolu	Orná pôda, ovocné sady	Trvalé trávne porasty	Ostatné plochy	Záhrady	Celková výmera obce
m ²					
6 247 080	4 452 040	1 550 752	77 625	166 663	12 872 878

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

Rastlinná výroba

Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Kamennej Poruby vyhovujúce. Na území katastra je vhodné pestovanie obilnín, repky, zemiakov a pod. Trvalé trávne porasty sa využívajú ako pastevné a kosné lúky. V súčasnosti je značná časť pozemkov vrátená pôvodným majiteľom, ktorý ich využívajú v závislosti od svojich potrieb. Pozemky v správe Agroregiónu s.r.o. Rajec sú využívané pre pestovanie obilnín.

Živočíšna výroba

Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre chov hovädzieho dobytku a oviec, prípadne malého počtu koní. V obci sa v súčasnosti nenachádzajú funkčné poľnohospodárske dvory. V areáli bývalého ŠM sa pôvodne choval hovädzí dobytok. Dnes je tam situovaná priemyselná výroba.

Lesníctvo

Lesy v Kamennej Porube sú prevažne ihličnaté, tvorené červenými smrekmi, borovicami a jedľami, v menšej miere listnatými stromami. V súčasnosti sú lesy sčasti vo vlastníctve Štátnych lesov, š.p. Časť obhospodaruje Komposesorát, Lesné družstvo a Urbariát, resp.

dedičia bývalých majiteľov, ktorým boli lesy po roku 1945 skonfiškované v prospech štátu a v roku 1994 vrátené.

Výroba a služby

V obci pôsobí viacero podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa výrobnou činnosťou a poskytovaním opravárenských služieb. Priemyselná výroba je v súčasnosti v obci zastúpená drevospracujúcimi prevádzkami a jednou klampiarskou prevádzkou umiestnenými v areáli bývalého ŠM.

Výroba je zastúpená prevádzkami nasledovných firiem:

- COOP Jednota (zamestnáva 7 ľudí),
- Potraviný Zmrhalová (zamestnáva 3 ľudí),
- FOREAL združenie - Drevoidom (zamestnáva 10 ľudí),
- Pokrystav s.r.o. – klampiari, (zamestnávajú 4 ľudí),
- Hotax – autodoprava (zamestnávajú 2 ľudí),
- MMB-I s.r.o. ťažká technika (zamestnávajú 2 ľudí),
- Záhradne centrum Kveta (zamestnávajú 3 ľudí),
- Penzión Kleopatra (zamestnávajú 4 ľudí),
- Pohostinstvo Albert (zamestnávajú 4 ľudí).

Cestovný ruch

Kamenná Poruba je súčasťou Žilinského kraja ktorým prechádza významný turistický tranzit. Leží v Rajeckej kotline, ktorá má predpoklady pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby. Obec má blízke väzby na Lúčanskú Malú Fatru, mestá Rajecké Teplice a Rajec ale tiež dobrú dostupnosť do lyžiarskych stredísk v Čičmanoch, prípadne až KSCR Veľká Rača i do mesta Žilina.

Rekreačný potenciál obce Kamenná Poruba je pomerne rozsiahly. Jeho danosti a aktivity majú miestny, regionálny význam, ale aj medzinárodný charakter. Ten je daný blízkosťou kúpeľného mesta Rajecké Teplice, hlavne návštevníkov kúpeľov Rajecké Teplice. Obec má veľké predpoklady aj na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a nenáročného turizmu, spojeného s prechádzkami po lese, v rámci pešej turistiky.

Územie v dostatočnej miere neponúka kvalitné ubytovanie s doplnkovými službami zameranými na ukážky poľnohospodárskych činností, tradičných remesiel alebo tradičných jedál. Absentuje aj ponuka zariadení vidieckej turistiky a doplnkových zariadení s celoročným využitím. V súčasnosti sa v obci nachádza jedno ubytovacie zariadenie - penzión Kleopatra s kapacitou 20 lôžok. Obec má možnosť dobudovať ubytovacie priestory v podkroví svojich objektov - Mládežníckom stredisku Koniarka a v podkroví šatní na ihrisku OŠK.

Existujúce miesta pre turistiku, rekreáciu a aktívny šport sa nachádzajú prevažne v Porubskej doline. Táto oblasť umožňuje oddych, ľahkú i náročnejšiu turistiku a cykloturistiku, zber lesných plodov i poľovníctvo a v zimnom období bežkovanie. Predovšetkým ale pobyt v krásnej prírode. V doline sú veľmi dobré podmienky aj na nový druh zábavy mladých ľudí v prírode, ktorým je Geocaching (prírodné skrýše). Blízke okolie ponúka návštevu rázovitej obce Čičmany, Slovenského betlehemu v Rajeckej Lesnej, múzea v Rajci, hrad Lietava i výstupy na sedlo pod Hnilickou Kyčerou alebo na Kľak. Turistické informačné kancelárie a iné zdroje cestovného ruchu sa v obci Kamenná Poruba nenachádzajú.

Vybudovanie Aquaparku v obci vytvorí výborné predpoklady pre pritiahnutie návštevníkov zo Slovenska i zahraničia, ktorý následne ocenia bohatú flóru a faunu, ktorá je všade na okolí. Táto investícia zároveň vytvorí v obci nové pracovné príležitosti.

Životné prostredie

Severná časť katastra obce Kamenná Poruba je súčasťou Rajeckej pahorkatiny, južná časť patrí do Kýčersko – Kľakovskej hornatiny, ako súčasti Lúčanskej Malej Fatry. Hranicou lesa a poľnohospodárskej krajiny prechádza terestrický biokoridor regionálneho významu – Ekotón Malej Fatry. V katastri obce sa ďalej nachádza genofondovo významná plocha a zároveň biocentrum regionálneho významu - Skaly v Porubskej doline a hydricko terestrické biokoridory lokálneho významu pozdĺž Porubského potoka a jeho prítokov.

Z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona 543/2002 O ochrane prírody a krajiny (z 25. júna 2002) patrí územie katastra obce Kamenná Poruba do 1° ochrany.

Časť katastrálneho územia obce bola zaradená uznesením Vlády SR č. 636, zo dňa 9. 7. 2003 do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území – CHVÚ 013 Malá Fatra a v súlade s návrhom ÚPN VÚC ŽSK má byť po roku 2015 vyhlásené za CHKO.

Ochranné opatrenia vyplývajúce z pripravovanej vyhlášky, súvisiacej s navrhovaným zoznamom chránených vtáčích území, budú záväzné, hlavne pre územie lesnej krajiny – zóna D – regulatívy.

Pozitívnymi javmi, ktoré v katastri obce kladne ovplyvňujú životné prostredie sú:

- úprava brehov Porubského potoka,
- vodné toky so sprievodnou zeleňou,
- biokoridory,
- súkromná zeleň v esteticky upravených dvoroch rodinných domov.

Ochrana vôd

Hydrologickú os katastra obce Kamenná Poruba tvorí Porubský potok so svojimi prítokmi. Zdrojom vodnatosti sú dažde a sneh. Geomorfologické a geologické pomery povodia zapríčiňujú nadmernú veľkosť odtoku, vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vĺn. Spolu s pôdnymi pomermi sa postupne táto oblasť devastuje. Dochádza k odnášaniam pôdy do údolia tokov s veľkým množstvom splavenín. Počas záplav dochádza k poškodzovaniu brehov. Niektoré úseky potokov sú znečistené odpadom, naplaveninami a pod. Podzemné a povrchové vody sú taktiež čiastočne znečisťované komunálnymi odpadmi.

Tok Porubského potoka je, v jeho strednej časti pretekajúcej intravilánom, čiastočne regulovaný. No jeho kompletnú reguláciu bude potrebné zo strany Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., na základe uvedených skutočností dokončiť.

Komunálny odpad a ovzdušie

Kvalita ovzdušia je relatívne dobrá, v katastrálnom území sa nenachádzajú zdroje, ktoré by výraznejšie jeho kvalitu ovplyvňovali. Čiastočnými zdrojmi miestne ovplyvňujúcimi ovzdušie, sú domácnosti, ktoré spaľujú fosílna palivá – koks a uhlie.

Ďalším zdrojom negatívnych účinkov na životné prostredie je hlavná cesta, vedúca centrom obce. Toto zákonite prináša súvisiace negatívne javy ako hlučnosť, prašnosť, exhaláty a vibrácie. Cesta zároveň ohrozuje bezpečnosť občanov a najmä detí.

Zber zmesového komunálneho odpadu (KO) v obci zabezpečuje spoločnosť MEGAWASTE, ktorá vykonáva organizovaný zber KO 1x za 2 týždne. Odpad vyváža na skládku KO v lokalite Rajec – Šuja. Obec dlhodobo podporuje i separáciu odpadu. Od roku 2008 zabezpečovala obec zber základných komodít - papiera, plastov, skla a kovov 1x mesačne prostredníctvom externej spoločnosti. V roku 2009 bol v Rajci, z prostriedkov Operačného

programu Životné prostredie, v rámci štrukturálnych fondov EU, vybudovaný spoločný zberný dvor. O podporu projektu požiadalo Združenie obcí Rajecká dolina, ktoré združuje 21 obcí od Lietavskej Lúčky po Čičmany a 2 mestá – Rajec a Rajecké Teplice. Členom združenia je aj Kamenná Poruba. Od roku 2009 sa v týchto obciach separuje okolo 11 komodít. Obce odpad zhromažďujú vo vlastných miestach na separáciu, prípadne malých zberných dvoroch a v dohodnutých termínoch sú vyseparované komodity odvážané do zberného dvora v Rajci. V Kamennej Porube občania separujú plasty, plastové fľaše a kompozitné obaly do vriec, ktoré sú odvážané každý tretí týždeň a ďalej triedené v Rajci. Vo vlastnom zbernom dvore obec separuje aj staré pneumatiky, autobatérie a elektroodpad, kovy a kovové obaly, šatstvo a pneumatiky. Tieto komodity na požiadanie odváža zberný dvor Rajec. Obec Kamenná Poruba zabezpečuje aj zbery do prenosných veľkokapacitných kontajnerov, ktoré sú do obce privážané v období jar a jeseň, jeden veľkokapacitný kontajner je celoročne umiestnený pri cintoríne. Separuje sa aj biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad - konáre a dreviny po jarnej preriezke, ktoré sa zhromažďujú pri zbernom dvore v obci. Z rajeckého zberného dvora príde štiepkovač, ktorý všetko poštiekuje aj odvezie. Jedine jedlé tuky a oleje zo školskej jedálne odváža externá spoločnosť, ktorá má na zber tejto komodity licenciu.

Separované komodity a ich ročné množstvá sú uvedené v tabuľke č. 11. Ružovou farbou je vyznačený odpad ukladajú v zbernom dvore Rajec. Vďaka separácii odpadu obec za 7 rokov vyseparovala 732,39 ton, čo je priemerne 104 ton odpadu za rok, pričom v roku 2014 to bolo až 162,14 ton vyseparovaných komodít. Z tabuľky je zrejmé, že obyvatelia za 6 rokov urobili veľký pokrok v separácii odpadu, pretože množstvo KO kleslo od roku 2008 do roku 2014 v priemere len o cca 13,6 tony, ale vyseparovalo sa 162 ton ďalšieho odpadu, ktorý by inak skončil v zberných nádobách na KO. Pri prepočte na finančné prostriedky, pri cene 67 Eur za uloženie 1 tony odpadu, je to priemerne 10 850 EUR za rok.

Tabuľka 11: Druh a množstvo vyseparovaných odpadov

Názov odpadu	Množstvo t 2008	Množstvo t 2009	Množstvo t 2010	Množstvo t 2011	Množstvo t 2012	Množstvo t 2013	Množstvo t 2014
Zmesný komunálny odpad	205,66	220,70	214,48	219,21	209,33	195,60	195,58
Biologicky rozložiteľný odpad	-	-	-	-	48,04	15,33	11,44
Papier	32,53	7,14	1,62	2,79	2,25	0,78	2,22
Papier a lepenka	-	-	-	-	-	-	0,371
Plasty	3,45	4,62	5,27	8,51	6,96	6,07	11,05
Sklo	32,75	48,65	37,26	37,7	22,17	31,69	42,09
Kovy	2,64	5,45	-	-	0,19	-	0,55
Kovové obaly	-	-	-	-	-	0,32	-
Elektroodpad	-	3,67	4,9	3,69	6,58	5,84	7,98
Objemový odpad - drobný stavebný odpad	-	20,24	4,9	10,4	51,42	90,57	79,91
Jedlé oleje a tuky	-	-	-	0,39	0,44	0,11	0,03
Kompozitné obaly	-	-	-	-	-	1,51	2,19
Šatstvo	-	-	-	-	-	1,44	3,88
pneumatiky	-	-	-	-	-	-	0,43
Spolu	277,03	310,47	268,43	282,69	347,38	349,26	357,72
Množstvo vyseparovaného odpadu v tonách	71,34	89,77	53,95	63,48	138,05	153,66	162,14

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

1.5 Majetok a hospodárenie obce

Obec Kamenná Poruba vlastní pozemky, budovu obecného úradu, budovu ZŠ, MŠ, kultúrny dom, dom smútku, mládežnícke centrum Koniarka, sklady – triedička a sklad pri kultúrnom dome.

Tabuľka 12: **Druh pozemkov vo vlastníctve obce**

Zastavané plochy a nádvoría	20 669,51 m ²
Záhrady	140,00 m ²
Orná pôda	26 444,15 m ²
Trvalé trávnaté porasty	3 955,43 m ²
Ostatné plochy	6 332,00 m ²
Spolu	57 541,09 m²

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

V súlade s § 9 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v platnom znení a § 4 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, je rozpočet obce základom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcie obce v príslušnom rozpočtovom roku.

Rozpočet musí zabezpečovať súlad príjmov a výdavkov, zodpovedné a zodpovedajúce nakladanie s verejnými prostriedkami. Stanovená štruktúra príjmov a výdavkov vytvára podmienky pre získavanie príjmov a používanie prostriedkov v súlade so zákonom.

Obecná samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj viacerými spôsobmi:

- finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu,
- majetkom, ktorým disponuje a ktorý používa na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy,
- získavaním finančných zdrojov z grantov, z fondov Európskej únie, zo štátneho rozpočtu a sponzorských príspevkov
- vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci, budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných, ekonomických a iných nástrojov,
- koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity podnikateľských subjektov.

Obec v minulosti sústredila finančné prostriedky najmä do oblastí:

- školstva,
- obecnej infraštruktúry,
- športu a kultúry.

Obec každoročne finančne podporuje aj prácu jednotlivých Občianskych združení a spolkov, ktoré na území obce zabezpečujú rozvoj kultúry a športu pre obyvateľov obce.

Tabuľka 13: Prehľad hospodárenia obce Kamenná Poruba v období 2003 – 2014

ROK	Celkové príjmy v tis. Sk	Celkové výdavky v tis. Sk	Výsledok hospodárenia v tis. Sk
2003	13 879	12 231	1 648
2004	15 392	14 625	767
2005	17 027	15 898	1 129
2006	18 214	17 848	366
2007	22 398	20 319	2 079
2008	25 304	24 774	530
ROK	Celkové príjmy v EUR	Celkové výdavky v EUR	Výsledok hospodárenia v EUR
2009	1 274 099	1 238 585	35 514
2010	1 513 301	1 480 281	33 019
2011	1 094 751	1 074 409	20 342
2012	830 415	830 180	235,00
2013	890 876	865 479	22 097
2014	957 252	911 470	45 782

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

Z uvedených výsledkov rozpočtového hospodárenia obce Kamenná Poruba za roky 2009 – 2010 možno vidieť, že celkové príjmy aj výdavky obce majú stúpajúcu tendenciu. Vyššie príjmy boli spôsobené najmä získaním nenávratných finančných prostriedkov, ktoré obec získala z fondov EÚ, na realizáciu investičných zámerov v obci.

Obec Kamenná Poruba v sledovanom období vykázala pri hospodárení uspokojivý vývoj. Ani v jednom roku nevykázala záporný výsledok hospodárenia. Hospodárenie obce možno teda považovať za pozitívne, s tendenciou trvalej stability zabezpečenia všetkých potrebných samosprávnych funkcií ako aj pre zabezpečenie finančných prostriedkov na splácanie návratných zdrojov financovania.

Prevažnú časť majetku obce tvorí investičný majetok. Obec má dobrú platobnú schopnosť a je finančne úplne stabilná. V súčasnosti je obec Kamenná Poruba zaťažená nasledovnými návratnými zdrojmi financovania :

- Dlhodobý úver na Výstavbu miestnych komunikácií a Výstavbu šatní na futbalovom ihrisku, so splatnosťou v roku 2022
- Dlhodobý úver na Rekonštrukciu miestnych komunikácií, so splatnosťou v roku 2018

Splácanie úverov neovplyvňuje výsledok hospodárenia uvedený v účtovníctve (výnosy – náklady) ale ovplyvňuje rozpočtové hospodárenie obce (príjmy – výdavky), čiže má vplyv na rozpočtový výsledok hospodárenia a s ním spojenú tvorbu rezervného fondu obce.

1.6 Analýza realizovaných opatrení

Analýza realizovaných opatrení predstavuje zmapovanie reálnych skúseností obce Kamenná Poruba pri implementovaní investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja počas posledných rokov.

Tabuľka 14: **Preinvestované finančné prostriedky v rokoch 2007 - 2014**

Celková suma investície v EUR	1 215 208,30	100 %
• Obec	407 294,85	33,5 %
• Zdroje EÚ	672 521,80	55,4 %
• Štátny rozpočet	79 120,22	6,5 %
• Iné zdroje	56 271,43	4,6 %

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

Obec Kamenná Poruba v programovom období 2007 – 2013 zrealizovala investičné a neinvestičné aktivity, ktoré sú zosumarizované v tabuľke č. 15 a 16. Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR tvorí prílohu č. 5 tohto dokumentu.

Tabuľka 15: **Prehľad investičných aktivít obce Kamenná Poruba v rokoch 2008 - 2014**

Rok	Názov aktivity	Finančná alokácia v Sk / EUR ³
2007	• Komplexná úprava verejných priestranstiev – námestie - PD • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	• 15 829,93 • 20 416,86
2008	• Výstavba multifunkčného ihriska • Komplexná rekonštrukcia ZŠ • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	• 63 104,92 • 16 640,34 • 17 578,89
2009	• Komplexná rekonštrukcia nového pavilónu ZŠ • Komplexná úprava verejných priestranstiev – námestie • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku • Vysporiadanie pozemkov – ihrisko OŠK • Plachta na zakrytie pódia	• 319 135,90 • 1 520,00 • 46 441,70 • 78 421,50 • 1 939,70
2010	• Komplexná rekonštrukcia nového pavilónu ZŠ - dokončenie • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	• 150 556,36 • 3 286,64

	• Komplexná úprava verejných priestranstiev – námestie • Vysporiadanie pozemkov – ihrisko OŠK	• 321 084,21 • 9 516,55
2011	• Výstavba šatní na futbalovom ihrisku • Komplexná úprava verejných priestranstiev – námestie, dokončenie	• 794,30 • 10 919,74
2012	• Rekonštrukcia budovy MŠ • Rekonštrukcia kultúrneho domu - zateplenie • Rekonštrukcia a oprava kuchyne v kultúrnom dome • Vybudovanie dopravného ihriska • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	• 15 966,23 • 21 797,12 • 3 480,00 • 4 382,05 • 3 417,68
2013	• Výstavba parkoviska a chodníkov okolo multifunkčného ihriska • Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu	• 19 417,30 • 3 500,00
2014	• Vybudovanie 4 autobusových zastávok • Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	• 15 338,64 • 6 846,24

Tabuľka 16: Prehľad neinvestičných aktivít obce Kamenná Poruba v rokoch 2008 - 2014

Rok	Názov aktivity	Finančná alokácia v Sk / EUR³
2007	• DHZ – špeciálny materiál • DHZ – uniformy • DHZ – údržba špeciálnych strojov • Údržba miestnych komunikácií • Nakladanie s odpadmi • Nakladanie s odpadovými vodami • Vybavenie kultúrneho domu • Materiál – cintorín • Materská škola – interiérové vybavenie • Jedáleň pri MŠ – údržba strojov	• 27 685,00 • 29 990,00 • 119 952,00 • 513 005,82 • 437 771,00 • 41 029,50 • 86 846,00 • 82 511,00 • 83 300,00 • 91 089,40
2008	• Práce v obci – materiál, stroje, nástroje • Obecný úrad – výpočtová technika • DHZ – špeciálny materiál • Údržba miestnych komunikácií • Nakladanie s odpadmi • Nakladanie s odpadovými vodami • Svetlá – verejné osvetlenie • Údržba verejného osvetlenia • Ihrisko OŠK – geometrický plán • Údržba kultúrneho domu • Údržba TKR • Zastrešenie lavičky pod kostolom	• 58 002,50 • 30 222,10 • 15 137,00 • 43 975,50 • 521 031,30 • 21 785,50 • 161 195,50 • 19 356,00 • 35 217,00 • 190 990,50 • 97 970,50 • 44 393,20

2009	• Geodetické práce • Projekt – vzdelávanie • Nakladanie s odpadmi • Údržba miestnych komunikácií • Projekt – elektronizácia MŠ • Kultúrny dom – výmena okien • Námestie pred obecným úradom - dreviny	• 1 754,18 • 42 197,05 • 20 779,01 • 2 497,29 • 3 690,80 • 4 714,55 • 1 991,00
2010	• Nakladanie s odpadmi • Projekt – vzdelávanie • Údržba TKR • Údržba miestnych komunikácií • Odstraňovanie následkov povodní	• 20 207,69 • 33 183,27 • 1 109,36 • 1 830,95 • 3 058,30
2011	• Údržba miestnych komunikácií • Nakladanie s odpadmi • Špeciálny materiál DHZ • Údržba techniky DHZ • MŠ – interiérové vybavenie • Podpora opravy kostola • Údržba TKR	• 5 676,83 • 17 431,26 • 957,10 • 1 100,00 • 3 846,10 • 10 000,00 • 2 093,02
2012	• Údržba miestnych komunikácií • Nakladanie s odpadmi • Špeciálny materiál DHZ • Kultúrny dom - bežné služby a opravy • Materiál a náradie pre práce v obci • MŠ – interiérové vybavenie • Vybavenie KD	• 1 746,00 • 19 286,74 • 1 380,39 • 3 145,92 • 1 196,67 • 1 818,16 • 6 508,16
2013	• Údržba miestnych komunikácií • Výpočtová technika – Obecný úrad • Vstupné brány – cintorín • Materiál a náradie pre práce v obci • Nakladanie s odpadmi • Špeciálny materiál DHZ	• 16 976,98 • 2 760,00 • 7 036,05 • 1 373,40 • 21 711,58 • 1 920,00
2014	• Vybavenie kultúrneho domu • Vybavenie Koniarky • Materiál a náradie pre práce v obci • Nakladanie s odpadmi • Zrkadlá pri miestnych komunikáciách • Špeciálny materiál – DHZ • Údržba miestnych komunikácií	• 2 439,01 • 1 623,80 • 3 602,64 • 18 720,47 • 1 092,00 • 1 288,87 • 6 739,32

Zdroj: Obecný úrad Kamenná Poruba, údaje k 1.1.2015

1.7 Hlavné vonkajšie faktory rozvoja územia

Obec Kamenná Poruba je súčasťou Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK), ktorý identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia okresu Žilina, a ktorý priamo alebo nepriamo ovplyvňuje vývoj obce Kamenná Poruba. Okres Žilina je prirodzenou metropolou ŽSK s najvyššou hustotou osídlenia. Vykazuje veľký potenciál na využívanie geotermálnej energie. Z 376 vrtov v SR, ktoré boli základom pre spracovanie Atlasu geotermálnej energie SR, sa v Žilinskom kraji nachádza 17 vrtov, z toho 3 v okrese Žilina. V prevádzke je geotermálna zariadenie v Rajeckých Tepliciach a Rajci, ďalší vrt s teplotou 38 stupňov je v Kamennej Porube, zatiaľ nevyužitý. Žilinský kraj v porovnaní s inými regiónmi SR nepatrí medzi najbohatšie z hľadiska zásob a ťažby nerastných surovín. Nachádzajú sa tu ale bohaté ložiská stavebného kameňa a dolomitu.

ŽSK je ostatný vidiecky, konkurencieschopný región, s vysokou atraktivitou a pozíciou pre investorov, kraj s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou aj Poľskou republikou. Na základe ekonomickej štruktúry sa ŽSK považuje za región s perspektívne sa rozvíjajúcimi službami, vrátane služieb v oblasti informácií a komunikácie. Voči prímeru Žilinského kraja má okres Žilina nadpriemernú hodnotu podnikov na tisíc obyvateľov. Percentuálne viac podnikov je v odvetví informácie a komunikácia a tiež v odvetví vedeckých, odborných a technických činností. Podiel podnikov v odvetví pôdohospodárstva a priemyselnej výroby je v okrese naopak nižší, než je krajský priemer. Vychádza to z daností kraja nachádzajúceho sa v hornatom prostredí s nevhodnými podmienkami pre rozvoj poľnohospodárstva. Významné zastúpenie tu má automobilový priemysel, strojársky priemysel, spracovanie kovov, ako aj produkcia dreva, celulózy, papiera a príbuzných produktov. Rastu významu automobilového priemyslu pomohli významné investície nadnárodných koncernov v kraji, drevospracujúci priemysel zas ťaží z prírodného bohatstva kraja. Významné sú aj sektory elektrotechniky, telekomunikácií, informačných technológií a informatiky, ktoré sa zas môžu oprieť o pomerne dobre vyvinuté prostredie výskumu a vývoja a tiež o tradíciu elektrotechnického priemyslu. Z hľadiska výkonnosti priemyslu sa Žilinský kraj definitívne zaradil k vyspelejšiemu západu Slovenska, pričom v r. 2011 predstihol aj Trnavský kraj a zaradil sa na druhé miesto, za Bratislavský kraj.

Vďaka svojmu prírodnému a kultúrne – historickému bohatstvu patrí Žilinský kraj dlhodobo medzi popredné regióny cestovného ruchu v SR. Žilinský kraj je dlhodobým lídrom v SR v počte ubytovacích zariadení i v počte prenocovaní v nich. Hoci počet hostí celkom nedosahuje úroveň Bratislavského kraja, dĺžka ich pobytu v Žilinskom kraji je dlhšia. Okres Žilina je druhý najnavštevovanejší okres v ŽSK.

ŽSK disponuje veľmi dobre rozvinutým systémom cestnej a železničnej dopravy. Územím kraja prechádzajú dôležité medzinárodné cestné ťahy: E50 Česko – Žilina – Košice – Ukrajina, E77 Poľsko – Trstená – Dolný Kubín – Šahy – Maďarsko, E442 Česko – Makov – Bytča – Žilina s pripojením na E50 a E75 Poľsko – Čadca – Žilina – Maďarsko – Rakúsko. Cez kraj vedie aj diaľničný ťah D1, ktorého ďalšie úseky sú stále vo výstavbe. Dobudovanie diaľničnej siete pomôže SR napojiť sa na medzinárodné koridory. Poloha Žilinského kraja je významná aj pre železničnú dopravu. Je tu priame spojenie na Poľsko železnicou cez Čadcu na Zwardoň a z Čiech cez Čadcu a Žilinu v smere na Košice alebo Bratislavu.

V súčasnosti sa Žilinský kraj radí medzi ekonomicky silnejšie kraje Slovenska. Je mimoriadne aktívny v oblasti podnikania MSP. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách

je úroveň informatizácie ŽSK nízka. Celkom možno očakávať, že ŽSK má šancu si, aj vďaka novým priamym zahraničným investíciám, udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27.

Konkurenčná výhoda ŽSK je vo výhodnej geografickej polohe, nadregionálnych väzbách, dostatku kvalifikovanej pracovnej sily, konkurencieschopným priemyslom a predpokladom pre rozvoj vysokosofistikovaných služieb podporujúcich rozhodujúce priemyselné odvetvia. Tromi uvedenými najväčšími konkurenčnými výhodami okresu sú vplyv polohy okresu na podnikanie, rozvojový potenciál okresu a vnímanie nezamestnanosti. Tromi najväčšími nevýhodami sú vplyv korupcie na rozhodnutia úradov, vymožitelnosť práva na okresnom súde a byrokracia a prieťahy v konaní na úradoch.

Strategické ciele:

- Rozvíjať ľudské zdroje a vytvárať dostatok nových pracovných miest v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou
- Zvyšovať produktivitu a konkurencieschopnosť priemyslu a služieb
- Zvyšovať kvalitu života vidieckej populácie
- Rozvíjať nové, ekologicky orientované služby a MSP
- Využívať geotermálne pramene, pre ďalší rozvoj cestovného ruchu

Očakávané dopady:

- Zvýšenie využívania regionálnych zdrojov a vnútorného potenciálu regiónu
- Vznik nových väzieb medzi sektormi, odvetviami na regionálnej i medzinárodnej úrovni
- Rast zamestnanosti v sektore služieb
- Rozvoj vidieka
- Zlepšenie kapacít cestovného ruchu
- Zlepšenie kvality životného prostredia

1.8 SWOT analýza

SWOT analýza obce Kamenná Poruba stručne sumarizuje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. Jej účelom je posúdenie vnútorných predpokladov obce k uskutočneniu svojich rozvojových zámerov. Na základe výsledkov SWOT analýzy obec formulovala priority na dosiahnutie strategického cieľa.

Pri spracúvaní analytických odporúčení sa okrem odpovedí z prieskumu a názorov občanov využili aj archívne písomné a dokumentačné materiály, súčasné štatistické údaje a hospodárske výsledky, ktoré určitým spôsobom objasňujú alebo poskytujú informácie z doterajšieho vývoja obce.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• región s kvalitným životným prostredím, málo znečistené ovzdušie • vybudovaná infraštruktúra obce (školy, námestie, kultúrny dom, kanalizácia, plyn) • pripravenosť verejných budov na splnenie energetických cieľov EÚ • vysoký potenciál pre celoročnú rekreáciu, zimné a letné športy • veľmi dobré možnosti pre nemasové formy rekreácie a turizmu • podmienky pre budovanie cyklotrás • členstvo obce v združeniach • vytvorené cezhraničné partnerstvá • zdroj geotermálneho prameňa • vysporiadané vlastnícke vzťahy • existencia združení a spolkov • fungujúci separovaný zber • bohatá fauna a flóra, hubárska oblasť • zachované a atraktívne prostredie nepoznačené priemyselnou výrobou • dobré dopravné spojenie s mestom Rajecké Teplice a okresným mestom Žilina	• nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nedostatok pracovných príležitostí v obci i jej okolí, • malá odvaha a nízka motivácia obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít • zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľstva • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • zlé dopravné spojenie s mestom Rajec • nedobudovaná kanalizácia v bočných uliciach • Chýbajúce chodníky a zlý stav miestnych ciest • Slabé environmentálne povedomie obyvateľstva • nedostatočné kapacity pre likvidáciu odpadu • nedostatok voľnočasových aktivít • nedostatočné využitie potenciálu krajiny pre rekreáciu a turistiku a hospodársku činnosť • málo možností na ubytovanie turistov, ani v súkromí, chýbajúce doplnkové služby

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• atraktívne prírodné prostredie s využitím celoročného cestovného ruchu - zimné a letné športy • podhorská oblasť so značnou rozlohou lesa • dostatok pracovnej sily • možnosti rozvoja služieb • alternatívne možnosti turizmu s využitím prírodných rozmanitostí okolia obce a existujúcich lesných ciest a turistických chodníkov • návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych zručnostiach a cestovnom ruchu • členstvo v združeniach využiť na tvorbu spoločných projektov • dostatočné plochy pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • výhodná poloha s primerane dobrou dostupnosťou po miestnych komunikáciách • možnosti čerpania financií z eurofondov • Vylepšenie separovaného zberu odpadu zapojením škôl do osvetovej činnosti • možnosti bývania v atraktívnom prostredí • možnosti tradičnej letnej rekreácie spojenej s prírodnými, krajinárskymi a kultúrnymi hodnotami územia (cykloturistika, horská turistika, poznávacia turistika, zber lesných plodov) • dobré podmienky na zvýšenie informovanosti o území	• obava z rozvíjania malého a stredného podnikania; malý investičný potenciál obyvateľov • konzervatívnosť obyvateľstva • negatívna spoločenská atmosféra v regióne vyplývajúca zo sociálnych pomerov • starnutie obyvateľov a znižujúci sa podiel obyvateľov v produktívnom veku • pretrvávajúca dlhodobá nezamestnanosť u rizikových skupín • nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce • ponuka nekompletných produktov CR v rámci regiónu • ochrana ekologicky významných častí a prvkov krajiny • nevyužitie kreatívneho potenciálu územia pre rozvoj pracovných príležitostí • Nevyužitie prírodného turistického potenciálu • nedostatočná podpora malých podnikateľov a aktivít v cestovného ruchu • únik mladých a vzdelaných ľudí • neúnosný rozvoj motorovej dopravy a jeho tlak na prírodné a životné prostredie • legislatíva a korupčné prostredie v SR • negatívna loby kúpeľov a mesta Rajecké Teplice na zastavenie výstavby aquaparku

2. STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

2.1 Vízia územia

Vízia obce Kamenná Poruba je výsledkom spoločnej komunikácie zástupcov mesta, poslancov, ako aj vyhodnotenia prieskumu u obyvateľov obce. Na základe potrieb zúčastnených strán bola naformulovaná a aktualizovaná vízia obce Kamenná Poruba pre obdobie do roku 2022.

„Obec Kamenná Poruba je ekonomicky, sociálne a kultúrne sa rozvíjajúca obec, ktorá sa prioritne zameriava na maximálne uspokojenie potrieb a zabezpečenie podmienok pre harmonický život všetkých svojich obyvateľov.

Obec Kamenná Poruba sa do roku 2022 stane modernou obcou strednej veľkosti s dobudovanou infraštruktúrou, so zameraním na využitie svojich prírodných, materiálnych, ľudských zdrojov, zvyklostí a tradícií. Bude tiež vyhl'adávanou lokalitou pre rekreačný cestovný ruch.“

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Schválenie PHSR a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

V rámci plánu rozvoja obce v roku 2008 bolo na obdobie do roku 2013 naplánované dobudovať najmä technickú infraštruktúru - zrekonštruovať miestne komunikácie, vybudovať chodníky, zregulovať potok, dobudovať kultúrny dom, zrekonštruovať budov ZŠ aj pre potreby MŠ, vybudovať domov sociálnych služieb, postaviť telocvičňu, dobudovať športový areál a celkovo zmeniť estetický vzhľad obce – upraviť priestranstvo a vysadiť zeleň pred obecným úradom. Z plánovaných zámerov sa väčšinu podarilo zrealizovať. Preto sa v ďalšom období chceme zamerať najmä na zlepšenie služieb pre obyvateľov, na zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov a turistov a na budovanie vzťahov miestnej komunity, nakoľko z mladších vekových kategórií sa postupne vytráca lokálpatriotizmus, vzťah k obci a jej prostrediu, v ktorom žijú. Mladí ľudia odchádzajú do miest a obyvateľstvo nám starne.

2.2 Strategický cieľ

Vybudovanie centra turizmu a rekreácie vytvorením kvalitných služieb návštevníkom obce a vytvorením kvalitných podmienok pre bývanie, prácu a oddych obyvateľov, pri dodržaní princípov trvalodržateľného rozvoja – bez negatívnych dopadov na životné prostredie obce a pri zachovaní tradičných hodnôt a koloritu vidieckeho prostredia.

2.3 Priority potrebné na dosiahnutie strategického cieľa

- 1. Budovanie a modernizácia existujúcej infraštruktúry a zlepšovanie životných podmienok obyvateľov***
- 2. Tvorba produktov a služieb v CR a zvýšenie návštevnosti obce***
- 3. Udržanie a zlepšenie vidieckej krajiny a životného prostredia***

2.4 Opatrenia a aktivity na dosiahnutie priorít

Priorita č. 1: Budovanie a modernizácia existujúcej infraštruktúry a zlepšovanie životných podmienok obyvateľov

Veľká časť infraštruktúry v obci sa vybudovala v predchádzajúcom programovom období rokov 2007 – 2013. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry (verejné osvetlenie, kanalizácia, miestne komunikácie a chodníky pre peších). Kapacita základnej a materskej školy je postačujúca, je potrebné dobudovať už dlho plánovanú telocvičňu a zrekonštruovať hasičskú zbrojnicu a obecný úrad. Občania sa v súčasnosti viac ako na novú výstavbu orientujú na rekonštrukciu alebo prístavbu pôvodných domov za účelom bývania, alebo rekreáciu s cieľom využívať pokojné vidiecke prostredie pre život. Nakoľko počet obyvateľov v obci Kamenná Poruba v posledných rokoch mierne narastá, obec má pripravený zámer vybudovania 2 bytových domov so 16-timi bytmi s potrebnou infraštruktúrou. Do budúcnosti má Kamenná Poruba potenciál aj pre rozvoj nových lokalít bývania. V prípade potreby je obec pripravená doplniť územný plán obce o ďalšie lokality na bývanie.

Pre obyvateľov obce nie sú v obci v súčasnosti vytvorené dostatočné možnosti zamestnať sa. Obyvatelia za prácou väčšinou dochádzajú a do krajského mesta Žilina, do Rajeckých Teplíc a Rajca, aj do zahraničia. V záujme obce preto je podpora vzniku malých prevádzok a služieb pre obyvateľov a tým vytváranie nových pracovných miest v obci.

Jedným z nedostatkov je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zjednodušiť vzťah občan – samospráva, zabezpečiť intenzívnejšiu komunikáciu s občanmi i spoluprácu s miestnymi a regionálnymi subjektmi pôsobiacimi v obci a zapájať ich do jej rozvoja.

Po dôkladnom zvážení všetkých podmienok a možností obce sme konštatovali, že vybudovanie domova sociálnych služieb je pre obec nereálne, vzhľadom na vysoké prevádzkové náklady a nízku platobnú schopnosť obyvateľov. Preto sociálnu starostlivosť budeme aj v budúcnosti zabezpečovať opatrovateľskou službou, prípadne denným stacionárom. Nakoľko v obci nie je vybudované zariadenie sociálnych služieb a obec nevlastní žiadne budovy, v ktorých by mohla vybudovať sociálne zariadenie alebo pobytové jednotky, bude potrebné spracovanie dokumentu, ktorý túto situáciu posúdi a navrhne možné riešenia, napríklad aj v spolupráci s okolitými obcami. Obyvateľom, ktorí potrebujú nepretržitú starostlivosť budeme aj naďalej pomáhať pri umiestňovaní do sociálnych zariadení vo väčších spádových oblastiach.

Priorita	1. Budovanie a modernizácia existujúcej infraštruktúry a zlepšovanie životných podmienok obyvateľov
Opatrenie / aktivita	1.1 Zlepšenie podmienok pre bývanie 1.1.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia 1.1.2 Vybudovanie 2 bytových domov 1.1.3 Podpora individuálnej bytovej výstavby a rekonštrukcie existujúcich domov 1.1.4 Plynofikácia objektov novej IBV + ďalšia potrebná infraštruktúra – vodovodná a elektrická prípojka, kanalizácia 1.1.5 Dobudovanie stokovej siete splaškovej kanalizácie v obci v bočných uliciach cca 8 km a kanalizačné prípojky 1.1.6 Rekonštrukcia krytu miestnych komunikácií v obci 1.1.7 Vybudovanie 3 km chodníkov popri hlavnej ceste 1.1.8 Rekonštrukcia 4 km prístupových ciest z Kuneradu a Rajca 1.1.9 Príprava lokalít a podmienok na napojenie inžinierskych sietí pri budovaní individuálnej bytovej výstavby
	1.2 Zlepšenie služieb pre obyvateľstvo 1.2.1 Vybudovanie multifunkčného objektu - telocvične a hasičskej zbrojnice, modernizácia budovy obecného úradu 1.2.2 Dokončenie rekonštrukcie kultúrneho domu a jeho okolia 1.2.3 Vybudovanie futbalovej tribúny a detského ihriska v areáli futbalového ihriska 1.2.4 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy 1.2.5 Zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy pre občanov a podnikateľov 1.2.6 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania 1.2.7 Podpora budovania, modernizácie a rozširovania malých a stredných výrobných prevádzok a podpora začínajúcich podnikateľov 1.2.8 Obnova a údržba historických a sakrálnych objektov v obci (kostol, kúrie, kaplnky, kríže) 1.2.9 Rozšírenie kapacity cintorína vytvorením urnového priestoru
	1.3 Rozvoj sociálnej infraštruktúry 1.3.1 Rozširovať a skvalitňovať opatrovateľskú službu pre občanov v súlade s ich potrebami- rozvoj terénnych a ambulantných služieb, podpora zotrvania občanov obce v ich prirodzenom prostredí 1.3.2 Zabezpečiť odborné vzdelanie pracovníkov obce v oblasti sociálnej práce pre potreby základného sociálneho poradenstva 1.3.3 Príprava podmienok pre vybudovanie denného stacionára 1.3.4 Zlepšenie podmienok pre poskytovanie domácej ošetrovateľskej a zdravotnej starostlivosti

Ukazovatele	Počet vymenených svietidiel Dosiahnutá úspora energie rekonštrukciou verejného osvetlenia Počet nových bytových jednotiek Počet nových obyvateľov obce Dĺžka zrekonštruovaných chodníkov Dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií Počet vybudovaných a rekonštruovaných rodinných domov Počet vybudovaných a zrekonštruovaných rodinných domov % obyvateľov napojených na obecnú kanalizáciu Počet vybudovaných a rekonštruovaných obecných objektov Počet nových elektronických služieb pre obyvateľov Obyvatelia využívajúci elektronické služby obce Počet nových podnikajúcich subjektov Počet novovzniknutých prevádzok Počet novovzniknutých služieb na území obce Počet vytvorených pracovných miest podnikateľmi Počet zrealizovaných poradensko – vzdelávacích aktivít Počet obnovených historických a sakrálnych objektov Počet miest na uloženie urien Počet školení pre pracovníkov obce v oblasti sociálnej starostlivosti Počet obyvateľov navštevujúcich denný stacionár Počet návštev u prestárlych obyvateľov obce Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky pre poskytovanie sociálnych a zdravotných služieb
Finančné zdroje	Rozpočet obce, ŠR, ŠFRB, ERDF, ESF, KF, súkromné a iné zdroje
Súlad so stratégiou rozvoja ŽSK	Strategický cieľ 1: Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektivitu využívania prírodných zdrojov • Špecifický cieľ 1.4 Zlepšiť kvalitu životného prostredia Strategický cieľ 2: Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji • Špecifický cieľ 2.2 - Rozvoj služieb a podpora inovácií vo firmách • Špecifický cieľ 2.3 - Zabezpečiť účinnú a otvorenú verejnú správu vytvárajúcu priaznivé prostredie pre podnikanie Strategický cieľ 3: Dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín • Špecifický cieľ 3.3 - Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti a sociálnoprávnej ochrany a kurately hlavným výzvam súčasnosti Strategický cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti • Špecifický cieľ 4.4 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov pre rozvoj kraja

Priorita č. 2: Tvorba produktov a služieb v CR a zvýšenie návštevnosti obce

Kamenná Poruba nemá perspektívu stať sa centrom priemyslu, ktorý vytvára dostatok pracovných miest a dobré ekonomické zázemie pre obyvateľov. Vo svojom okolí ale má výnimočný prírodný potenciál pre rozvoj ekoturistiky. Má dostatočné možnosti na rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu aj agroturistiky a remeselnej výroby. Mimo drevovýroby a poľnohospodárstva sa v obci takmer nepodniká. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikajú pôvodné remeslá využiteľné napr. v cestovnom ruchu. Kultúrno-historický potenciál obce je v uspokojivom stave. Cykloturistika, pešia a náučná turistika, bežecké trate nie sú na dostačujúcej úrovni. V obci Kamenná Poruba je len jedno ubytovacie zariadenie, s kapacitou 20 lôžok. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje. K tomu, aby našu obec vo väčšej miere začali využívať obyvatelia Slovenska a najmä neďalekých miest na rekreáciu a víkendový oddych je potrebné dobudovanie základnej turistickej infraštruktúry - odpočívadlá, informačné a orientačné tabule, turisticko-informačnú kanceláriu resp. inú podobnú službu. Informácie turistom zatiaľ poskytuje obecný úrad. Prostredie obce a okolitá príroda predstavuje vhodný potenciál pre rozvoj oddychových a relaxačných aktivít ako je turistika, šport, kultúrne a športové podujatia a iné. Obec musí vo väčšej miere začať využívať svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Spolupráca na regionálnej úrovni je v rámci novovzniknutej Miestnej akčnej skupiny Rajecká dolina, ako i Medzinárodného združenia Euroregión Beskydy. Prostredníctvom týchto organizácií je možné riešiť aj propagáciu obce, ktorá je v súčasnosti minimálna, chýbajú obecné propagačné materiály a komplexná ponuka pre turistov a návštevníkov obce.

V roku 1991 bol v obci, v rámci vyhľadávacieho hydrogeologického prieskumu pre stanovenie definitívnych ochranných pásiem prírodnej minerálnej vody, využívanej v kúpeľoch Rajecké Teplice, odvítaný vrt hlboký 1830 m. Podľa STN 86 8000 ide o vodu prírodnú, obyčajnú, hydrouhličitanovú, vápenato-horečnatú, teplú, hypotonickú. Prieskumnými prácami bol zistený prietok minerálnej vody 1,2 l/s s celkovou mineralizáciou 499,06 mg/l a teplotou vody 38°C. Keďže obec nemá záujem konkurovať neďalekým Rajeckým Tepliciám v oblasti kúpeľníctva a zároveň nemá dostatočné skúsenosti ani kapacity na podnikanie, rozhodla sa vrt a plochu okolo nej predať investorovi, ktorý tu plánuje vybudovať aquapark. Po jeho vybudovaní vznikne v obci atraktívna ponuka služieb pre hostí z celého Slovenska i zahraničia a zároveň pracovné príležitosti pre obyvateľov Kamennej Poruby a okolitých obcí. Kamenná Poruba má šancu stať sa ďalším centrom relaxu a zábavy pre rodiny s deťmi a mladšie vekové ročníky a zvýšiť príjmy do obecnej pokladnice. Ohrozením tohto projektu v súčasnosti je negatívna loby kúpeľov a mesta Rajecké Teplice na zastavenie výstavby aquaparku.

Priorita	2. Tvorba produktov a služieb v CR a zvýšenie návštevnosti obce
Opatrenie / aktivita	2.1 Zvýšiť atraktivitu a pripravenosť obce na rozvoj CR 2.1.1. Budovanie cyklotrás a náučných chodníkov v Porubskej doline 2.1.2. Budovanie vychádzkových trás a zimných trás pre bežky 2.1.3. Vybudovanie oddychového a informačného priestoru pri vstupe do Porubskej doliny 2.1.4. Príprava štúdií a zámerov na rozvoj obce 2.1.5. Budovanie informačných tabúl v obci informujúcich o atraktivitách a kultúrnych hodnotách obce

	2.1.6. Propagácia obce ako turistického centra, aktualizácia a modernizácia www stránky a miestnej káblovej TV 2.1.7. Podpora života miestnej komunity cez podporu činností miestnych záujmových a profesných združení 2.1.8. Organizovanie kultúrnych a športových podujatí zameraných na regionálnu turistiku 2.1.9. Modernizácia hvezdárne a prezentácia jej aktivít 2.1.10. Vytvorenie pamätnej izby ľudových tradícií 2.1.11. Kompletizácia historických materiálov a vydanie publikácie o histórii obce
	2.2 Rozvoj podnikateľského prostredia v službách cestovného ruchu 2.2.1 Podpora budovania ubytovania na súkromí a výstavby malých penziónov, podpora rozvoja chatárskej a chalupárskej rekreácie 2.2.2 Podpora začínajúcich podnikateľov v oblasti cestovného ruchu 2.2.3 Budovanie obecných ubytovacích kapacít (Koniarka, Areál futbalového ihriska) 2.2.4 Vybudovanie Aquaparku
Ukazovatele	<i>Dĺžka cyklotrás a náučných chodníkov</i> <i>Počet zriadených náučných chodníkov</i> <i>Dĺžka vybudovaných bežkárskejších tratí</i> <i>Počet vypracovaných štúdií/zámerov</i> <i>Počet nových informačných tabúl</i> <i>Počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami</i> <i>Počet novovzniknutých služieb v cestovnom ruchu</i> <i>Počet nových podnikajúcich subjektov</i> <i>Počet vytvorených pracovných miest podnikateľmi</i> <i>Počet zorganizovaných podujatí zameraných na regionálnu turistiku</i> <i>Počet aktivít zorganizovaných miestnymi združeniami</i> <i>Počet vydaných propagačných materiálov</i> <i>Počet návštevníkov hvezdárne</i> <i>Počet exponátov v pamätnej izbe</i> <i>Počet návštevníkov pamätnej izby</i> <i>Počet výtlačkov obecnej publikácie</i> <i>Počet vybudovaných ubytovacích hotelových kapacít</i> <i>Počet vybudovaných ubytovacích kapacít na súkromí/počet lôžok</i> <i>Počet vybudovaných obecných ubytovacích kapacít/počet lôžok</i> <i>Počet nových chát a chalúp poskytujúcich ubytovanie</i> <i>Počet ubytovaní v obci</i>
Finančné zdroje	Rozpočet obce, ŠR, ERDF, KF, súkromné a iné zdroje
Súlad so stratégiou rozvoja ŽSK	<i>Strategický cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti</i> • Špecifický cieľ 4.1 - Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie na vidieku • Špecifický cieľ 4.2 - Rozvíjať cestovný ruch,

Priorita č. 3: Udržanie a zlepšenie vidieckej krajiny a životného prostredia

Obec Kamenná Poruba sa nachádza v strede Rajeckej doliny v nádhernom prírodnom prostredí Malej Fatry. Pre zachovanie prírodného a krajinného potenciálu je potrebné venovať vyššiu pozornosť zlepšeniu kvality životného prostredia. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia – voda, pôda, ovzdušie, ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Na zabezpečenie tohto cieľa v obci Kamenná Poruba je potrebná osвета obyvateľov, vlastníkov pozemkov a ostatných užívateľov územia najmä v oblasti separácie odpadu a využívání obnoviteľných zdrojov energie. Obec zabezpečuje riešenie odpadového hospodárstva, prostredníctvom zberného systému združenia Rajecká dolina v obecnom zbernom dvore. Napriek tomu ešte stále vznikajú náhodné „čierne skládky odpadu“. Pri plánovanom rozvoji obce v oblasti cestovného ruchu bude potrebné vytvoriť aj systém zberu odpadu v okolitej prírode.

Obec má vysoký potenciál vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie - biomasy (drevo, štiepka), ktoré by boli riešením aj pre problémy s drevným odpadom z lesných ekosystémov. S cieľom vytvorenia fungujúcej a spolupracujúcej miestnej komunity je potrebné zapojiť obyvateľov do procesu rozvoja obce a vytvoriť podmienky pre vzájomnú spoluprácu všetkých aktívnych organizácií a jednotlivcov. Preto je v záujme obce oživovať tradície, podporovať kreativitu a zručnosti obyvateľov, podporovať malých a stredných podnikateľov, talentovaných žiakov a do budúcnosti vytvárať podmienky pre rozvoj zamestnanosti v obci.

Priorita	3. Udržanie a zlepšenie vidieckej krajiny a životného prostredia
Opatrenie / aktivita	3.1 Zvýšiť environmentálne povedomie a kvalitu ŽP 3.1.1 Environmentálna výchova na školách v oblasti separovaného zberu 3.1.2 Rozšírenie zberného dvora – zvýšenie množstva separovaných komodít 3.1.3 Podpora zvýšenia a zefektívnenia separovaného zberu s cieľom znížiť množstvo zmesového KO - osвета a propagácia 3.1.4 Podpora inštalácie zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie u FO 3.1.5 Informačné aktivity v záujme obmedzenia spaľovania fosílnych palív 3.1.6 Podpora cezhraničných aktivít podporujúcich prírodné a kultúrne dedičstvo
	3.2 Aktivizovať obyvateľstvo pre budovanie miestnych komunit 3.2.1 Oživovanie ľudových tradícií prostredníctvom miestnych združení a spolkov a ich etablovanie v kreatívnom priemysle - podpora kreatívneho talentu v obci 3.2.2 Vytváranie podmienok pre zvýšenie zamestnanosti - realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého a stredného podnikania 3.2.3 Podpora podnikateľských subjektov, neziskových organizácií a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ

	3.2.4 Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno – spoločenských aktivít a vytvárať podmienky pre ich rozvoj 3.2.5 Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov, napr. výstavba petangového ihriska 3.2.6 Vytváranie partnerstiev pre potreby projektovej spolupráce a rozvoj celoživotného vzdelávania – cezhraničná spolupráca 3.2.7 Zvyšovanie povedomia žiakov a rodičov o ponuke vzdelávania v EÚ, podpora talentovaných žiakov.
Ukazovatele	Počet hodín environmentálnej výchovy v ZŠ a MŠ Počet nových separovaných komodít Počet FO, ktoré inštalovali zariadenia na využívanie OZE Suma ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu Objem vyseparovaného odpadu Počet domácností zapojených do separovaného zberu Počet vydaných osvetových materiálov pre verejnosť Počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva Počet informačných aktivít pre obyvateľov Počet zrealizovaných vzdelávacích kurzov pre obyvateľov Počet občanov a organizácií zapojených do organizácie obecných podujatí Počet získaných partnerov pre realizáciu aktivít v obci Počet zrealizovaných aktivít v oblasti celoživotného vzdelávania Počet podporených žiakov Počet oživených ľudových tradícií a remesiel Počet zrealizovaných športových, kultúrnych a voľnočasových podujatí Počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných Počet subjektov podporených z grantov a fondov EÚ
Finančné zdroje	Rozpočet obce, ŠR, ERDF, KF, súkromné a iné zdroje
Súlad so stratégiou rozvoja ŽSK	Strategický cieľ 1: Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektivitu využívania prírodných zdrojov • Špecifický cieľ 1.3 - Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy • Špecifický cieľ 1.4 Zlepšiť kvalitu životného prostredia Strategický cieľ 2: Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji • Špecifický cieľ 2.2 - Rozvoj služieb a podpora inovácií vo firmách Strategický cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti • Špecifický cieľ 4.4 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov pre rozvoj kraja

Tabuľka 17: Oprávnení užívateľa opatrení

Opatrenie	Užívatelia
1.1 Zlepšenie podmienok pre bývanie	obec, školy, miestny hasičský zbor, miestne iniciatívy v športe a kultúre, okolité obce
1.2 Zlepšenie služieb pre obyvateľstvo	obec, podnikatelia, inštitúcie a organizácie, miestne iniciatívy
1.3 Rozvoj sociálnej infraštruktúry	obec, miestne iniciatívy v charite a sociálnych službách, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, vzdelávacie organizácie
2.1 Zvýšiť atraktivitu a pripravenosť obce na rozvoj CR	obec, miestne iniciatívy v rozvoji turizmu a cestovného ruchu, v kultúre a vzdelávaní, podnikatelia a združenia podnikateľov
2.2 Rozvoj podnikateľského prostredia v službách cestovného ruchu	obec, vlastníci pozemkov a objektov, fyzické osoby, malý a stredný podnikatelia, podnikatelia a investori
3.1 Zvýšiť environmentálne povedomie a kvalitu ŽP	obec, školy, fyzické osoby, miestne iniciatívy, podnikatelia v oblasti OZE a separovaného zberu, miestne iniciatívy v kultúre a turistike
3.2 Aktivizovať obyvateľstvo pre budovanie miestnych komunít	obec, miestne iniciatívy a združenia, neziskové organizácie, fyzické osoby, remeselníci, školy, seniori, vzdelávacie organizácie, športové organizácie, podnikatelia, inštitúcie, školy

3 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia PHSR a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu v súlade so stanovenými merateľnými ukazovateľmi, vecným a časovým harmonogram realizácie PHSR formou akčného plánu.

3.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Nositeľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba na roky 2015 - 2022, ako strednodobého plánovacieho nástroja hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, je Obecný úrad Kamenná Poruba, ktorý prostredníctvom PHSR zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj. V súčinnosti s poslancami obecného zastupiteľstva a zriadenými komisiami pripravuje vízie obce a stratégiu na jej plnenie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vypracováva PHSR, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o neziskových organizáciách fungujúcich v obci, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Obecný úrad analyzuje aktivity, ktoré je možné spolufinancovať z európskych alebo štátnych zdrojov, prípadne zo zdrojov mimovládnych organizácií, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov a ďalšie pravidlá pre získanie finančných prostriedkov. Pri príprave projektov spolupracuje s externými spolupracovníkmi a organizáciami. Obecný úrad vytvára podmienky pre úspešnú realizáciu schválených projektov, monitoruje priebeh ich realizácie, komunikuje s riadiacim orgánom, kontroluje práce vykonané počas realizácie projektov, hodnotí ukončené projekty a v súlade s nimi hodnotí výsledky implementácie PHSR. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHSR obce bude zabezpečená aj prostredníctvom príslušných komisií obecného zastupiteľstva, ktoré tiež kontrolujú dosahovanie stanovených cieľov PHSR obce Kamenná Poruba. Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni priorít i jednotlivých naplánovaných aktivít.

Do partnerstiev územnej spolupráce môžu vstupovať nasledujúce subjekty:

- orgány a inštitúcie štátnej správy a všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHSR obce Kamenná Poruba,
- občania ako užívatelia výsledkov realizovaných aktivít,
- podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúci aktivity na napĺňanie cieľov PHSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor,
- občianske a záujmové združenia v obci realizujúce svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Kamenná Poruba, v súlade s opatreniami a aktivitami PHSR obce, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce,
- Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčného plánu v súlade s PHSR obce Kamenná Poruba na roky 2015 – 2022.

Akčný plán PHSR by mal byť priamo napojený na rozpočet obce a zároveň reflektovať jej kompetencie. Návrh systému riadenia a implementácie akčného plánu PHSR obce Kamenná Poruba je nasledovný:

- implementáciu akčného plánu monitoruje obecné zastupiteľstvo, ktoré posudzuje a schvaľuje návrhy na ich zmenu a doplnenie;
- realizáciu konkrétnych projektov zabezpečujú pracovníci úradu a starosta obce;
- kontrolným orgánom sú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Kamenná Poruba.

Realizácia spracovaného PHSR vyžaduje systematickú prácu, kontrolu plnenia stanovených priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre fondy EÚ. Vzhľadom na predchádzajúce skúsenosti sa odporúča spolupracovať s externou spoločnosťou, ktorá zabezpečí pre obec služby súvisiace s vypracovaním žiadostí na získanie nenávratných finančných prostriedkov, s implementáciou realizovaných projektov, s verejným obstarávaním a stavebným dozorom. V obci Kamenná Poruba je zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s PHSR bezpredmetné.

3.2 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHSR patrí aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Monitorovanie, ktorého nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov PHSR. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie PHSR daný aj externými faktormi mimo jeho dosahu, ktoré môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto sme sa pri tvorbe PHSR snažili identifikovať, pokiaľ možno, všetky faktory, ktoré môžu naplánované priority, opatrenia a aktivity ovplyvniť. Hodnotenie PHSR vychádza z údajov získaných na základe monitorovania. Stanovenie vhodných výsledkových a dopadových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHSR sme definovali v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Cieľové hodnoty ukazovateľov predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie.

Monitorovanie

Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie priorít a opatrení PHSR a následne aktivít, s využitím systému merateľných ukazovateľov, ktoré budú priebežne aktualizované a konkretizované. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory sú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z EÚ, štátneho rozpočtu alebo súkromných zdrojov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie PHSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHSR a podklady pre prijímanie ďalších rozhodnutí obecného zastupiteľstva. Monitorovanie na úrovni cieľov a priorít PHSR ako celku bude zabezpečovať Obecný úrad obce Kamenná Poruba.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHSR, predstavuje hodnotenie proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHSR a jeho súlad so stanovenými prioritami, analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupín aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia, rokov 2015 – 2022, sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky hodnotenia sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia je realizovaný vlastnými (internými) kapacitami obecného úradu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHSR. Pri hodnotení treba brať do úvahy skutočnosť, že návrhy do PHSR obce podávali rôzne cieľové skupiny obyvateľstva, inštitúcie aj jednotlivci. Nie všetky úlohy sú reálne z pohľadu samosprávy, nie všetky úlohy sú prioritné z pohľadu obecného zastupiteľstva a nie všetky úlohy je možné zrealizovať z vlastných prostriedkov obce, s prihliadnutím na „nenárokovateľnosť“ dotácií a nie celkom transparentný spôsob ich získavania. Niektoré úlohy môžu vychádzať z momentálnej nálady v obci či jednotlivých záujmov, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. PHSR nie je nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál kedykoľvek dopĺňať a aktualizovať.

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne, počas implementácie PHSR, skúmať rozsah, do akého sa finančné prostriedky využili, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie PHSR vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až po predloženie Záverečnej správy. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá obecný úrad obecnému zastupiteľstvu obce Kamenná Poruba najneskôr do 11 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHSR a priebežné správy o implementovaní PHSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Kamenná Poruba. Výsledky hodnotenia sú podkladom pri riadení realizácie PHSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHSR obce Kamenná Poruba. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHSR, tzv. programové obdobie, ktoré začína dňom schválenia PHSR obecným zastupiteľstvom a končí 31.12.2022. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Obecný úrad Kamenná Poruba, ktorý ju do 11 mesiacov od ukončenia programového obdobia PHSR predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Tabuľka 18: Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2022		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania
Strategické hodnotenie	V roku 2019	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	V roku 2016, 2018, 2020, 2022	Hodnotenie v konsolidovanej výročnej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených priorít a hodnôt ukazovateľov
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	Na konci programovacieho obdobia	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolóra, podnetu poslancov...

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

3.3 Komunikačný plán

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHSR prostredníctvom verejných zasadnutí obecného zastupiteľstva, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude Obecný úrad Kamenná Poruba.

Tabuľka 19: Komunikačný plán pre fázu realizácie PHSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	12/2015	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Doplnenie štruktúry programového rozpočtu na roky 2015 – 2017 v príjmovej a výdavkovej časti.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
2.	12/2016	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ

3.	12/2017	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
4.	12/2018	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
5.	12/2019	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
6.	12/2020	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
7.	12/2021	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ
8.	12/2022	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok.	Priebežná správa plnenia PHSR, rozpočet na	Monitorovací a správa, Uznesenie OZ

					Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	
9.	12/2023	Obecný úrad	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	Verejné prerokovanie	Hodnotenie plnenia PHSR za predchádzajúci rok. Prepojenie PHSR a programového rozpočtu obce.	Záverečná správa plnenia PHSR, rozpočet na príslušný rok, Konsolidovaná výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

3.4 Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo strategického cieľa, je jeho logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj inštitúcie zodpovedné za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj možné zdroje financovania a oprávnených žiadateľov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v akčnom pláne sú uvedené v tis. €.

Tabuľka 20: Akčný plán pre prioritu č. 1

PRIORITA č. 1: Budovanie a modernizácia existujúcej infraštruktúry a zlepšovanie životných podmienok obyvateľov						
Opatrenie 1.1						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita 1.1.1	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	180	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.2	Výbudovanie 2 bytových domov	435	rozpočet obce, ŠR	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.3	Podpora individuálnej bytovej výstavby a rekonštrukcie existujúcich domov	podľa potreby	fyzické osoby	verejný sektor	žiadny	obyvatelia obce

Aktivita 1.1.4	Plynifikácia objektov novej IBV + ďalšia potrebná infraštruktúra - voda, el.energia a kanalizácia	120	rozpočet obce, ŠR	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.5	Dobudovanie stokovej siete splaškovej kanalizácie v obci v bočných uliciach a kanalizačné prípojky	614	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.6	Rekonštrukcia krytu miestnych komunikácií v obci	261	rozpočet obce, ŠR	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.7	Vybudovanie 3 km chodníkov popri hlavnej ceste	162	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.8	Rekonštrukcia 4 km prístupových ciest z Kuneradu a Rajca	254	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.1.9	Príprava lokalít a podmienok na napojenie inžinierskych sietí pri budovaní individuálnej bytovej výstavby	15	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	obec
Opatrenie 1.2						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 1.2.1	Vybudovanie multifunkčného objektu - telocvične a hasičskej zbrojnice, modernizácia budovy OÚ	844	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 1.2.2	Dokončenie rekonštrukcie kultúrneho domu a jeho okolia	83	rozpočet obce, ŠR, EÚ, súkromný sektor	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec

Aktivita 1.2.3	Vybudovanie futbalovej tribúny a detského ihriska v areáli futbalového ihriska	30	rozpočet obce, súkromný sektor	verejný a súkromný sektor	stredný	obec
Aktivita 1.2.4	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy	20	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 1.2.5	Zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy pre občanov a podnikateľov	20	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 1.2.6	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania	podľa potreby	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec, obyvatelia
Aktivita 1.2.7	Podpora budovania, modernizácie a rozširovania malých a stredných výrobných prevádzok a podpora začínajúcich podnikateľov	podľa potreby	rozpočet obce, súkromný sektor	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Aktivita 1.2.8	Obnova a údržba historických a sakrálnych objektov v obci (kostol, kúrie, kaplnky, križe	52	rozpočet obce, ŠR	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec

Aktivita 1.2.9	Rozšírenie kapacity cintorína vytvorením urnového priestoru	99	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec
Opatrenie 1.3						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 1.3.1	Rozširovať a skvalitňovať opatrovateľskú službu pre občanov v súlade s ich potrebami - rozvoj terénnych a ambulantných služieb, podpora zotrvania občanov obce v ich prirodzenom prostredí	36	rozpočet obce, ŠR, EÚ, súkromný sektor	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 1.3.2	Zabezpečiť odborné vzdelanie pracovníkov obce v oblasti sociálnej práce pre potreby základného sociálneho poradenstva	10	rozpočet obce, ŠR	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 1.3.3	Príprava podmienok pre vybudovanie denného stacionára	podľa potreby	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 1.3.4	Zlepšenie podmienok pre poskytovanie domácej ošetrovateľskej a zdravotnej starostlivosti	podľa potreby	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec

Tabuľka 21: Akčný plán pre prioritu č. 2

PRIORITA č. 2: Tvorba produktov a služieb v CR a zvýšenie návštevnosti obce						
Opatrenie 2.1						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 2.1.1	Budovanie cyklotrás a náučných chodníkov v Porubskej doline	15	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 2.1.2	Budovanie vychádzkových trás a zimných trás pre bežky	9	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 2.1.3	Vybudovanie oddychového a informačného priestoru pri vstupe do Porubskej doliny	12	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 2.1.4	Príprava štúdií a zámerov na rozvoj obce	13	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 2.1.5	Budovanie informačných tabúl v obci informujúcich o atraktivitách a kultúrnych hodnotách obce	5	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 2.1.6	Propagácia obce ako turistického centra, aktualizácia a modernizácia www stránky a miestnej káblovej TV	10	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 2.1.7	Podpora života miestnej komunity cez podporu činností miestnych záujmových a profesných združení	8	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec

Aktivita 2.1.8	Organizovanie kultúrnych a športových podujatí zameraných na regionálnu turistiku	12	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Aktivita 2.1.9	Modernizácia hvezdárne a prezentácia jej aktivít	6,5	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 2.1.10	Vytvorenie pamätnej izby ľudových tradícií	10	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 2.1.11	Kompletizácia historických materiálov a vydanie publikácie o histórii obce	3,5	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec
Opatrenie 2.2						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 2.2.1	Podpora budovania ubytovania na súkromí a výstavby malých penziónov, podpora rozvoja chatárskej a chalupárskej rekreácie	podľa potreby	fyzické a právnické osoby, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	MSP, podnikateľské subjekty, obyvatelia obce
Aktivita 2.2.2	Podpora začínajúcich podnikateľov v oblasti cestovného ruchu	podľa potreby	fyzické a právnické osoby, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	MSP, podnikateľské subjekty, obyvatelia obce
Aktivita 2.2.3	Budovanie obecných ubytovacích kapacít (Koniarka, Areál futbalového ihriska)	200	rozpočet obce, ŠR, EÚ, podnikateľské subjekty, úvery	obec, súkromný sektor	vysoký	obec
Aktivita 2.2.4	Vybudovanie Aquaparku	10 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľský subjekt

Tabuľka 22: Akčný plán pre prioritu č. 3

PRIORITA č. 3: Udržanie a zlepšenie vidieckej krajiny a životného prostredia						
Opatrenie 3.1						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 3.1.1	Environmentálna výchova na školách v oblasti separovaného zberu	2	rozpočet obce, EÚ	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 3.1.2	Rozšírenie zberného dvora – zvýšenie množstva separovaných komodít	14	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 3.1.3	Podpora zvýšenia a zefektívnenia separovaného zberu s cieľom znížiť množstvo zmesového KO - osвета a propagácia	1,5	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 3.1.4	Podpora inštalácie zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie u FO	6	fyzické osoby	fyzické osoby, súkromný sektor	žiadny	obyvatelia obce
Aktivita 3.1.5	Informačné aktivity v záujme obmedzenia spaľovania fosílnych palív	2,5	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec
Aktivita 3.1.6	Podpora cezhraničných aktivít podporujúcich prírodné a kultúrne dedičstvo	50	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	vysoký	obec

Opatrenie 3.2						
		<i>Predpokladaný rozpočet</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Aktivita 3.2.1	Oživovanie ľudových tradícií prostredníctvom miestnych združení a spolkov a ich etablovanie v kreatívnom priemysle - podpora kreatívneho talentu v obci	20	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	stredný	obec
Aktivita 3.2.2	Vytváranie podmienok pre zvýšenie zamestnanosti - realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého a stredného podnikania	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obyvatelia obce
Aktivita 3.2.3	Podpora podnikateľských subjektov, neziskových organizácií a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	žiadny	MSP, FO, obyvatelia, občianske a záujmové združenia v obci
Aktivita 3.2.4	Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno – spoločenských aktivít a vytvárať podmienky pre ich rozvoj	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	občianske a záujmové združenia v obci

Aktivita 3.2.5	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov, napr. výstavba petangového ihriska	podľa potreby	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	nízky	občianske a záujmové združenia v obci
Aktivita 3.2.6	Vytváranie partnerstiev pre potreby projektovej spolupráce a rozvoj celoživ. vzdelávania – cezhraničná spolupráca	67	rozpočet obce, ŠR, EÚ	verejný sektor	vysoký	obec
Aktivita 3.2.7	Zvyšovanie povedomia žiakov a rodičov o ponuke vzdelávania v EÚ, podpora talentovaných žiakov	7	rozpočet obce, súkromné zdroje	verejný sektor	nízky	obec

Akčný plán priamo súvisí s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba. Kým PHSR identifikuje víziu a oblasti priorít, akčný plán definuje konkrétne aktivity, ktoré je potrebné realizovať na dosiahnutie stanovených cieľov v rokoch 2015 - 2022. Časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít je podrobne popísaný v tabuľkách č. 18, 20 a 22, časť 4.1 Finančný plán. Pre ďalšie roky je potrebné vypracovať nový akčný plán, ktorý zohľadní dosiahnuté výsledky z predchádzajúceho obdobia.

4. FINANČNÁ ČASŤ

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu PHSR je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje môžu byť vlastné zdroje obce, zdroje v súkromnom sektore a verejnej správe, alebo zdroje zahraničné, v súčasnosti sú to najmä prostriedky Európskej únie.

V súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja) je regionálny rozvoj na území SR financovaný z viacerých zdrojov, z ktorých hlavnými zdrojmi sú:

- zdroje štátneho rozpočtu,
- štátnych účelových fondov,
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy,
- iné zdroje (PPP, úvery).

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky Európskej únie na to určené.

Keďže v súčasnosti neexistujú konkrétne podklady pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal PHSR v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Finančná časť sa bude upravovať priebežne počas naplánovaného obdobia a konkretizovať v závislosti od možností obecného rozpočtu ako i reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, prípadne iných zdrojov financovania.

Tabuľka 23: Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	ROK							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PRIORITA 1								
<i>Opatrenie 1.1</i>	185	1 022	153	183	287	130	81	
<i>Opatrenie 1.2</i>		400	444	60	72	76	53	43
<i>Opatrenie 1.3</i>		7	7,5	7	8	8	7,5	1
PRIORITA 2								
<i>Opatrenie 2.1</i>	1	6	8	15	26	19	17	12
<i>Opatrenie 2.2</i>					4 050	3 050	3 050	50
PRIORITA 3								
<i>Opatrenie 3.1</i>		2	27,3	27,25	15,8	1,7	1,5	0,45
<i>Opatrenie 3.2</i>		1	11	31	26	16	8	1

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov bol vypracovaný plán realizácie PHSR. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali jednotlivé opatrenia v rámci stanovených priorít realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

4.1 Finančný plán

Tabuľka 24: **Priorita č. 1 - Viac zdrojové financovanie v tis. EUR**

	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Obec	EÚ	ŠR	VÚC	Spolu	
Opatrenie 1.1							
Aktivita 1.1.1	180	9	153	18		180	
Aktivita 1.1.2	435	217,5		217,5		435	
Aktivita 1.1.3	-					-	
Aktivita 1.1.4	120	120				120	
Aktivita 1.1.5	614	31	522	61		614	
Aktivita 1.1.6	261	200			61	261	
Aktivita 1.1.7	162	162				162	
Aktivita 1.1.8	254	254				254	
Aktivita 1.1.9	15	15				15	
SPOLU	2 041	1 008,5	675	296,5	61	2 041	
Opatrenie 1.2							
Aktivita 1.2.1	844	42,2	717,4	84,4		844	
Aktivita 1.2.2	83	50	18	10		78	5
Aktivita 1.2.3	30	25				25	5
Aktivita 1.2.4	20	1	17	2		20	
Aktivita 1.2.5	20	1	17	2		20	
Aktivita 1.2.6	-						
Aktivita 1.2.7	-						
Aktivita 1.2.8	52	42				42	10
Aktivita 1.2.9	99	99				99	
SPOLU	1 148	260,2	769,4	98,4		1128	20
Opatrenie 1.3							
Aktivita 1.3.1	36	2	29			31	5
Aktivita 1.3.2	10	8		2		10	
Aktivita 1.3.3	-						
Aktivita 1.3.4	-						
SPOLU	46	10	29	2		41	5
PRIORITA SPOLU	3 235	1 278,7	1 473,4	396,9	61	3 210	25

ZDROJE FINANCOVANIA EÚ:

OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Prioritná os: 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

- Investičná priorita 1.1 Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek; Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM

Prioritná os č. 2: Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

- Investičná priorita č. 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.

Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

- Investičná priorita č. 4.1: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania

OPERAČNÝ PROGRAM EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA

Prioritná os 1: Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS

- Investičná priorita: Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti VS a verejných služieb na národnej, regionálnej a miestnej úrovni v záujme reforiem, lepšej právnej úpravy a dobrej správy.
 - Špecifický cieľ 1.1 Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS

OP VÝSKUM A INOVÁCIE

Prioritná os č. 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

- Investičná priorita 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov
- Investičná priorita 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

- Opatrenie 19: LEADER prostredníctvom MAS Rajecká dolina
- Opatrenie č. 4: Investície do hmotného majetku
- Opatrenie 6: Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti
- Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov
- Opatrenie 11: Ekologické poľnohospodárstvo

INTERREG V-A SLOVENSKÁ REPUBLIKA - ČESKÁ REPUBLIKA

Prioritná os 3: Rozvoj miestnych iniciatív

- Investičná priorita 5: Podpora právne a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami

ŠTÁTNE ZDROJE FINANCOVANIA

Štátny fond rozvoja bývania

Štátny fond rozvoja bývania je finančná inštitúcia, ktorá slúži na financovanie štátnej podpory pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu poskytovaním výhodných dlhodobých úverov. Podpora je poskytovaná obciam, samosprávnym krajom, fyzickým osobám, vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome zastúpeným správcom a iným právnickým osobám so sídlom na území SR.

Environmentálny fond

Štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie.

Dotácie:

- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny
- Ministerstva financií a Ministerstva kultúry SR
- Žilinského samosprávneho kraja
- Dotácie z výťažku lotérií

SÚKROMNÉ ZDROJE FINANCOVANIA

Nadácia Pontis

Nadácia Slovenskej sporiteľne

Nadácia SPP

Tabuľka 25: **Priorita č. 1 - Harmonogram realizácie aktivít**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opatrenie 1.1								
Aktivita 1.1.1								
Aktivita 1.1.2								
Aktivita 1.1.3								
Aktivita 1.1.4								
Aktivita 1.1.5								
Aktivita 1.1.6								
Aktivita 1.1.7								
Aktivita 1.1.8								
Aktivita 1.1.9								
Opatrenie 1.2								
Aktivita 1.2.1								
Aktivita 1.2.2								
Aktivita 1.2.3								
Aktivita 1.2.4								
Aktivita 1.2.5								
Aktivita 1.2.6								
Aktivita 1.2.7								
Aktivita 1.2.8								
Aktivita 1.2.9								
Opatrenie 1.3								
Aktivita 1.3.1								
Aktivita 1.3.2								
Aktivita 1.3.3								
Aktivita 1.3.4								

Tabuľka 26: **Priorita č. 2 - Viac zdrojové financovanie v tis. EUR**

	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Obec	EÚ	ŠR	VÚC	Spolu	
Opatrenie 2.1							
Aktivita 2.1.1	15	0,75	12,75	1,5		15	
Aktivita 2.1.2	9	0,45	7,65	0,9		9	
Aktivita 2.1.3	12	0,6	10,2	1,2		12	
Aktivita 2.1.4	13	13				13	
Aktivita 2.1.5	5	5				5	
Aktivita 2.1.6	10	0,5	8,5	1		10	
Aktivita 2.1.7	8	8				8	
Aktivita 2.1.8	12	8				8	4
Aktivita 2.1.9	6,5	0,35	5,5	0,65		6,5	
Aktivita 2.1.10	10	0,5	8,5	1		10	
Aktivita 2.1.11	3,5	3,5				3,5	
SPOLU	104	40,65	53,1	6,25		100	4
Opatrenie 2.2							
Aktivita 2.2.1	-						
Aktivita 2.2.2	-						
Aktivita 2.2.3	200	55	85	10		150	50
Aktivita 2.2.4	10 000						10 000
SPOLU	10 200	55	85	10		150	10 050
PRIORITA SPOLU	10 304	95,65	138,1	16,25		250	10 054

ZDROJE FINANCOVANIA EÚ:INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM**Prioritná os č 5: Miestny rozvoj vedený komunitou**

- Investičná priorita č. 5.1: Závazné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou
 - Špecifický cieľ č. 5.1.1:** Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

- Opatrenie 19: LEADER, prostredníctvom MAS Rajecká dolina

INTERREG V-A SLOVENSKÁ REPUBLIKA - ČESKÁ REPUBLIKA**Prioritná os 2: Kvalitné životné prostredie**

- Investičná priorita 3: Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

Prioritná os 3: Rozvoj miestnych iniciatív

- Investičná priorita 5: Podpora právne a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami

INTERREG V-A POĽSKÁ REPUBLIKA - SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Prioritná os 1: Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia

- Investičná priorita 6c: Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

ŠTÁTNE ZDROJE FINANCOVANIA

Dotácie:

- Ministerstva kultúry SR
- Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Žilinského samosprávneho kraja
- Dotácie z výťažku lotérií

SÚKROMNÉ ZDROJE FINANCOVANIA

Nadácia pre deti Slovenska

Nadácia Pontis

Nadácia Slovenskej sporiteľne

Nadácia Orange

Tabuľka 27: **Priorita č. 2 - Harmonogram realizácie aktivít**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opatrenie 2.1								
Aktivita 2.1.1								
Aktivita 2.1.2								
Aktivita 2.1.3								
Aktivita 2.1.4								
Aktivita 2.1.5								
Aktivita 2.1.6								
Aktivita 2.1.7								
Aktivita 2.1.8								
Aktivita 2.1.9								
Aktivita 2.1.10								
Aktivita 2.1.11								
Opatrenie 2.2								
Aktivita 2.2.1								
Aktivita 2.2.2								
Aktivita 2.2.3								
Aktivita 2.2.4								

Tabuľka 28: **Priorita č. 3 - Viac zdrojové financovanie v tis. EUR**

RIORITA č. 3: Viac zdrojové financovanie v tis. EUR							
	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Obec	EÚ	ŠR	VÚC	Spolu	
Opatrenie 3.1							
Aktivita 3.1.1	2	0,1	0,9			1	1
Aktivita 3.1.2	14	0,7	11,9	1,4		14	
Aktivita 3.1.3	1,5	1,5					
Aktivita 3.1.4	6						6
Aktivita 3.1.5	2,5	2,5				2,5	
Aktivita 3.1.6	50	2,5	42,5	5		50	
SPOLU	76	7,3	55,3	6,4		67,5	7
Opatrenie 3.2							
Aktivita 3.2.1	20	1	17	2		20	
Aktivita 3.2.2	-						
Aktivita 3.2.3	-						
Aktivita 3.2.4	-						
Aktivita 3.2.5	-						
Aktivita 3.2.6	67	3,35	56,95	6,7		67	
Aktivita 3.2.7	7	2				2	5
SPOLU	94	6,35	73,95	8,7		89	5
PRIORITA SPOLU	170	13,65	129,25	15,1		158	12

ZDROJE FINANCOVANIA EÚ:INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM**Prioritná os č.3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch**

- Investičná priorita č. 3.1: Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasť územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov
 - Špecifický cieľ č. 3.1:** Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií.

Prioritná os č 5: Miestny rozvoj vedený komunitou

- Investičná priorita č. 5.1: Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou
 - Špecifický cieľ č. 5.1.1:** Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Prioritná os: 1 *Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry*

- Investičná priorita 1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek; Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Prioritná os: 4 *Energeticky efektívnejšie nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch*

- Investičná priorita 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov
- Investičná priorita 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

- Opatrenie 19: LEADER, prostredníctvom MAS Rajecká dolina

INTERREG V-A SLOVENSKÁ REPUBLIKA - ČESKÁ REPUBLIKA

Prioritná os 1: *Využívanie inovačného potenciálu*

- Investičná priorita 1: Príprava a vykonávanie spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov

Prioritná os 2: *Kvalitné životné prostredie*

- Investičná priorita 3: Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

INTERREG V-A POĽSKÁ REPUBLIKA - SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Prioritná os 3: *Rozvoj cezhraničného a celoživotného vzdelávania*

- Investičná priorita 10 - Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom prípravy a vykonávania spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov

ŠTÁTNE ZDROJE FINANCOVANIA

Environmentálny fond

Štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie.

Národný projekt Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry: „Zelená domácnostiam“

Rodinné a bytové domy sa môžu uchádzať o podporu formou príspevku na inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE, t.j. na výrobu elektriny zo slnka a vetra s výkonom do 10 kW a zariadenia na výrobu tepla - tepelné čerpadlá, kotle na biomasu a solárne kolektory.

Dotácie:

- Ministerstva kultúry SR
- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- Žilinského samosprávneho kraja
- Dotácie z výťažku lotérií

SÚKROMNÉ ZDROJE FINANCOVANIA

Ekofond
Nadácia Ekopolis
Nadácia pre deti Slovenska
Nadácia Pontis
Nadácia Slovenskej sporiteľne
Nadácia SPP
Nadácia Orange
Greenways
Zelené oázy

Tabuľka 29: **Priorita č. 3 - Harmonogram realizácie aktivít**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opatrenie 3.1								
Aktivita 3.1.1								
Aktivita 3.1.2								
Aktivita 3.1.3								
Aktivita 3.1.4								
Aktivita 3.1.5								
Aktivita 3.1.6								
Opatrenie 3.2								
Aktivita 3.2.1								
Aktivita 3.2.2								
Aktivita 3.2.3								
Aktivita 3.2.4								
Aktivita 3.2.5								
Aktivita 3.2.6								
Aktivita 3.2.7								

4.2 Pravidlá stratégie financovania štrukturálnych fondov a kohézneho fondu pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- ✓ výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- ✓ v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- ✓ v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- ✓ v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- ✓ v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- ✓ maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- ✓ v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- ✓ možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- ✓ v rámci jedného projektu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Financovanie Projektov prijímateľa – obec

Pre prijímateľa – obec, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100 %

V prípade, ak je prijímateľom obec, prípadne rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zriadená obcou (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020, okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje. Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému

optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu. Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu: výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov; podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
- viac rozvinutých regiónov: výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov; podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní. V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu.

4.3 Finančné zabezpečenie realizácie PHSR obce Kamenná Poruba

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie stanovených priorít. Finančné sumy sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce, alebo bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce ako aj na spoločensko-ekonomických a legislatívnych podmienkach Slovenska.

5. ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. Je to otvorený dokument, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba bol vypracovaný v období marec – september 2015. Dňa 9. septembra 2015 bol schválený Uznesením Obecného zastupiteľstva č. 66/2015.

.....
Pečiatka obce

.....
Starosta obce

Názory vyjadrené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenná Poruba sú výlučne oficiálnymi názormi obce Kamenná Poruba a jej obyvateľov.

PRÍLOHY

- Príloha č. 1: Vysvetlivky
- Príloha č. 2: Zoznam použitých skratiek
- Príloha č. 3: Zoznam informačných zdrojov
- Príloha č. 4: Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu
- Príloha č. 5: Merateľné ukazovatele jednotlivých priorít
- Príloha č. 6: Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR
- Príloha č. 7: Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania PHSR na roky 2015 – 2022
- Príloha č. 8: Evidencia mimovládnych organizácií v obci Kamenná Poruba

Príloha č. 1: VYSVETLIVKY

¹ Údaj Severoslovenské vodárne a kanalizácie a.s.

² Údaj SPP - distribúcia, a.s.

³ V rokoch 2007 – 2008 sú finančné alokácie v Sk

Príloha č. 2: ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CVČ	Centrum voľného času
ČOV	Čistička odpadových vôd
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
El.	Elektrická energia
EÚ	Európska únia
CHKO	Chránená krajinná oblasť
IBV	Individuálna bytová výstavba
JRD	Jednotné roľnícke družstvo
KO	Komunálny odpad
MAS RD	Miestna akčná skupina Rajecká dolina
MŠ	Materská škola
OŠK	Obecný športový klub
OÚ	Obecný úrad
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PD	Projektová dokumentácia
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SAD	Slovenská autobusová doprava
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
ŠM	Štátny majetok
TKR	Televízne a káblové rozvody
TP	Tuhé palivo
TÚV	Teplá úžitková voda
TV	Televízia
ÚPN VÚC ŽSK	Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja
ZŠ	Základná škola
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj

Príloha č. 3: ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV

1. PHSR obce Kamenná Poruba na roky 2007 - 2020
2. Územný plán obce Kamenná Poruba
3. Interné materiály obce Kamenná Poruba
4. Výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi obce
5. Návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2014 – 2020
6. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
7. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
8. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
9. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
10. Operačný program Efektívna verejná správa
11. Operačný program Kvalita životného prostredia
12. Operačný program Ľudské zdroje
13. Program rozvoja vidieka 20014 – 2020
14. Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika 2014 - 2020
15. Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 - 2020
16. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenia k fondom),
17. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
18. Stratégia EÚ 2020
19. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 2006 – 2014,
20. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
21. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
22. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
23. www.statistics.sk

Príloha č. 4: VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

1. Ako ste celkovo spokojní s Vašou obcou, kde žijete, pracujete, (ste na návšteve)? (ako miesto pre život, výchovu detí, prežitie staroby, prácu, zábavu)

- Veľmi pozitívne - **41%**
- Skôr pozitívne - **52 %**
- Skôr negatívne
- Veľmi negatívne

2. Aký je Váš najobľúbenejší spôsob trávenia voľného času:

Bicyklovanie, relax v prírode, záhrada, tanec, DHZ, diskotéky, čas na umelej tráve, rodina, turistika, šport

- Relax v prírode - **41%**
- Šport - **22%**

3. Uved'te aký šport preferujete?

- Futbal - **30 %**
- Hokej - **3,7 %**
- Cykloturistika - **22%**
- Žiaden - **26%**

4. Ste spokojní s verejnou dopravou - autobusovými, vlakovými spojmi?

- Áno **74%**
- Ostatní – auto, chýba im vlak

5. Zhodnoťte kvalitu životného prostredia, známka od 1 do 5, 1 = najlepšie:

- Rozsah verejných plôch (parkov) - **2,35**
- Úroveň starostlivosti o verejné plochy - **2,2**
- Čistota a vzhľad obce, kde bývam - **2,2**
- Kvalita ovzdušia - **1,6**
- Miera hlučnosti - **1,7**

6. Aká je podľa Vás v obci bezpečnosť? Nebojím sa ...

(doplňte prosím body v rozsahu 1 bezpečné až 5 nebezpečné)

- Nechať bez dozoru otvorené okno - **1,7**
- Chodiť počas dňa po uliciach bez obáv - **1,16**
- Chodiť v noci po uliciach bez obáv - **2,05**
- Nechať ísť dieťa samé z/do školy - **1,8**
- Ponechať dieťa samotné na športovisku/pieskovisku - **1,9**

7. Čo je najväčším problémom obce?

Kultúra, nezáujem o veci verejné, nekomunikácia medzi ľuďmi, cesty v chotári, miestne cesty, kanalizácia v bočných uliciach, aquapark, čierne skládky

- Vysoká úroveň kriminality, vandalizmu - **22%**
- Nedostatok možností trávenia voľného času - **33%**
- Nedostatočná vybavenosť obchodmi a službami - **11%**
- Nedostatok pracovných príležitostí - **52%**
- Iné: Financie - **7,4 %**

8. Aké najväčšie pozitíva nachádzate v obci?

Športové a kultúrne podujatia, športoviská, kultúrny dom, potraviny, časté podujatia, možnosť vzdelávať sa, množstvo ochotných ľudí zapájať sa do diania v obci, poloha obce, ZŠ s MŠ, osvetlenie, že sa stále niečo buduje, kostol, dobrá spolupráca s obecným zastupiteľstvom a práca samosprávy

- Pokoj a príroda - **22%**

9. Čo by sa v obci malo rozhodne zmeniť?

Úprava okolia rieky, viac kvetinových záhonov, park, budova starej školy a Obecný úrad, dobudovať cyklotrasy a cestu od Koniarky nahor, chýba telocvičňa a zdravotné stredisko, čierne skládky, kvalita káblovej TV, vandalizmus, prístup k histórii, dobudovať kanalizáciu, medziľudské vzťahy, úzke ulice a cesty, viac ľudskej spolupatričnosti.

- Kvalita ciest a chodníkov - **26%**

10. Vyjadrenie spokojnosti s týmito oblasťami, známka od 1 do 5, 1 = najlepšie:

- Dostupnosť a kvalita sociálnych a zdravotných služieb, škôl - **2,5**
- Dostupnosť a kvalita kultúrnych akcií - **2,4**
- Kvalita športovísk a detských ihrísk - **1,8**
- Počet parkovacích miest, Počet zberných miest odpadu - **1,76**
- Stav komunikácií a Stav chodníkov, Stav obecných budov - **3,3**

11. Ste ochotní zapojiť sa do diania v obci? Áno 70,3% nie 11%

12. Ak áno, akým spôsobom?

- hliadka čistoty verejných priestranstiev - **11%**
- práca s mládežou a deťmi - **26%**
- príprava kultúrnych a športových podujatí - **56%**
- odborná pomoc samospráve (ekonomika, právo, sociálna práca) - **7,4%**